

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

TILDELINGSBREV

TIL

UTDANNINGSDIREKTORATET

FOR

BUDSJETTÅRET

2011

INNHold

1	<i>Rolle og ansvar, mål og hovedprioriteringer</i>	4
1.1	Samarbeid med andre aktører	5
1.2	Kvalitetsutvikling	6
1.2.1	Læringsmiljø	6
1.2.2	Grunnopl�ring for voksne.....	7
1.2.3	Læreplaner og struktur	8
1.2.4	Individuell vurdering.....	9
1.2.5	Kompetanseutvikling	10
1.2.6	Støtte og veiledning til skoler og skoleeiere.....	11
1.2.7	Rådgivning i skolen og oppfølgingstjenesten.....	13
1.2.8	Internasjonalt arbeid.....	13
1.3	Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse	14
1.3.1	Faste unders�kkelser i grunnopplæringen	14
1.3.2	Statistikkgrunnlag og indikatorutvikling.....	15
1.3.3	Forskning og evaluering.....	16
1.4	Forvaltning	17
1.4.1	Regelverk, tolkning, veiledning og tilsyn.....	17
1.4.2	Private skoler og diverse skoler.....	18
1.4.3	Embetsstyring.....	19
1.4.4	Etatsstyring.....	19
1.4.5	Tilskuddsforvaltning	21
1.4.6	Nasjonale sentre	21
1.4.7	Urfolk og nasjonale minoriteter	22
1.4.8	Språklige minoriteter.....	22
1.4.9	Skolevalg.....	23
1.4.10	Rettferdsvederlag.....	23
2	<i>Tildeling av midler</i>	24
2.1	Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen	24
2.2	Bevilgning til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for	25
2.3	Tilskuddsbevilgninger	26
2.4	Prosjektmidler	29
3	<i>�konomiforvaltning og intern forvaltning</i>	32
3.1	Andre føringer	32
4	<i>�konomiske og administrative fullmakter</i>	34
4.1	Fullmakter	34
4.2	Disponeringen av budsjettmidlene for 2011	35
5	<i>Rapportering</i>	36
5.1	�rsrapport	36
5.2	Halvårsrapport og annen rapportering i løpet av året	36
5.3	Rapportering om tilsyn og klagesaksbehandling	37
5.4	økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik	37
5.5	Statusrapport for kap. 226	38

5.6	Kriteriedata	38
5.7	Miljørapportering	39
6	<i>Etatsstyringsmøter og kontakt med departementet</i>	40
7	<i>Innspill til budsjettarbeid</i>	41

1 Rolle og ansvar, mål og hovedprioriteringer

Utdanningsdirektoratet skal gjennom juridiske og økonomiske virkemidler, veiledning, informasjon og dialog bidra til at den nasjonale utdanningspolitikken iverksettes og gjennomføres, slik at barn, unge og voksne i hele landet kan få en likeverdig og tilpasset opplæring av høy kvalitet i et inkluderende fellesskap. Dette må gjøres i nær kontakt med sentrale aktører og organisasjoner, ulike fagmiljøer som blant annet universitetene og høyskolene, skoleeierne, pedagogisk-psykologisk tjeneste, Vox, Senter for IKT i utdanningen og direktoratets underliggende virksomheter.

En forutsetning for å kunne iverksette effektive virkemidler er kunnskap om tilstanden i sektoren og effekten av virkemidlene. Direktoratet har ansvar for at det foreligger relevant kunnskap av høy kvalitet om grunnopplæringen og skal bidra med faglige innspill til departementet, både på eget initiativ og på grunnlag av egne oppdrag. Direktoratet skal arbeide med informasjonsformidling til alle interessentene i sektoren og allmennheten for øvrig. Informasjonen skal være oppdatert, oversiktlig og lett tilgjengelig for alle. Den informasjon og veiledning direktoratet gir må utvikles i samspill med sektoren og være lett forståelig.

I tillegg til tildelingsbrevet gis det oppdrag til direktoratet gjennom året. Gjennomføringsplanen for ulike oppdrag kan gå over flere budsjettår. Oppdragsbrev som ikke er avsluttet og nye oppdragsbrev i 2011 skal følges opp i tråd med frister og innhold i oppdragene.

Hovedmålet for Regjeringens politikk er en grunnopplæring med høy kvalitet, jf St. meld. nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen*. Følgende tre sektormål er sentrale, jf. Prop. 1 S (2010-2011):

- Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv.
- Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet.
- Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring.

For å sikre at alle elever og lærlinger som er i stand til det skal gjennomføre videregående opplæring, har regjeringen igangsatt prosjektet Ny GIV (Gjennomføring i videregående opplæring). I prosjektet har staten invitert alle fylkeskommunene til et målrettet samarbeid for å øke gjennomføringen i videregående opplæring.

Direktoratet vil være sentral i arbeidet med å utarbeide et felles sett med indikatorer som følger tilstanden og som gir grunnlag for å sette mål nasjonalt og på fylkesnivå. Departementet vil samarbeide med direktoratet for å tilrettelegge overgangen til videregående opplæring slik at blant annet elever med svake forkunnskaper fra grunnskolen får tettere oppfølging. Videre skal det vurderes hvordan rådgivning og karriereveiledning kan styrkes og hvordan yrkesrettingen av fellesfag i yrkesfaglig utdanningsprogram kan forbedres blant annet gjennom kompetanseutvikling og samarbeid med arbeidslivet. Det er også igangsatt et eget prosjekt for å styrke innsatsen og samarbeidet mellom skoler, oppfølgingstjenesten og NAV slik at ungdom mellom 16 og 19 år ikke blir stående utenfor

videregående opplæring eller arbeid. Oppfølgingen av frafallselever skal komme i gang tidligere og det skal gjøres en ekstra innsats overfor unge som har vært utenfor opplæring og arbeid lengst.

Utdanningsdirektoratets rolle i arbeidet med stortingsmeldinger og utredninger

Departementet vil i løpet av 2011 legge fram en stortingsmelding om ungdomstrinnet. Direktoratet skal bidra med innspill til meldingsarbeidet og må være forberedt på oppdrag i løpet av 2011 som følge av tiltak som fremmes i meldingen.

I juli 2009 la Midtlyngutvalget fram NOU 2009:18 *Rett til læring* som omhandler bedre læring for barn, unge og voksne med særskilte behov. Kunnskapsdepartementet skal følge opp utredningen i en stortingsmelding i løpet av 2011. Direktoratet skal bidra i prosjektgruppen som arbeider med meldingen. Som følge av dette arbeidet kan det påregnes endringer blant annet i oppdraget for etatsstyringen av Statped.

Departementet tar sikte på å delegere oppgaver på barnehagefeltet til direktoratet. Noen oppgaver vil kunne bli delegert i 2011. Departementet vil informere om dette i løpet av året.

Direktoratet vil få en sentral rolle i oppfølgingen av NOU 2010: 7 *Mangfold og mestring*. Direktoratet må påregne oppdragsbrev i denne sammenheng.

Direktoratet skal følge opp tiltak fra St. meld. nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen* og St. meld. nr. 44 (2008-2009) *Utdanningslinja*.

Regjeringen vil legge frem en stortingsmelding høsten 2011 om utdanning for velferdstjenestene. Meldingen skal omfatte alle nivåer i utdanningssystemet: videregående opplæring, fagskoleutdanning og høyere utdanning, med hovedfokus på de profesjonsrettede bachelorutdanningene. Direktoratet skal bidra i arbeidet med meldingen.

1.1 Samarbeid med andre aktører

Rolle og ansvar

For å nå målene for grunnopplæringen skal direktoratet legge til rette for god kontakt og samhandling med skoleeiere, institusjoner i høyere utdanning, partene i arbeidslivet, Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG), brukerorganisasjoner og andre aktuelle instanser. Direktoratet skal samarbeide med Sametinget om aktuelle utviklingsoppgaver knyttet til samisk opplæring og involvere Sametinget i relevante saker, jf *Avtale om prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget*.

Direktoratet har sekretariatsansvaret for Samarbeidsorganet for yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene, og skal sørge for at SRY og de faglige rådene bidrar aktivt i oppfølgingen av fag- og yrkesopplæringen i Kunnskapsløftet. Departementet oppnevner SRY og fastsetter mandat etter forslag fra direktoratet. Direktoratet oppnevner faglige råd for fag- og yrkesopplæringen og avgjør etter framlegg fra SRY hvilke faglige råd som skal etableres og fastsetter mandat for rådene.

Direktoratets råd for inkluderende opplæring har en rådgivende funksjon overfor direktoratet i saker som gjelder grunnopplæringen. Rådet skal ha et spesielt fokus på barn, unge og

voksne med særskilte opplæringsbehov, og bistå direktoratet med å arrangere stormøtene i Brukerforum for likeverdig opplæring.

Vox og direktoratet skal ha gode rutiner for samarbeid og informasjonsutveksling. Samarbeidet skal blant annet sikre sammenheng mellom direktoratets arbeid med rettighetsbasert grunnopplæringen for voksne etter opplæringsloven og Vox' arbeid med motivasjons- og opplæringstiltak som ikke er forankret i opplæringsloven. Samarbeidet skal også omfatte kvalitetsutvikling, dokumentasjon og informasjonsarbeid.

Direktoratet og IMDi skal ha gode rutiner for samarbeid og informasjonsutveksling.

Direktoratet skal samarbeide med Senter for IKT i utdanningen om felles oppgaver innen tilgrensende områder, herunder kunnskapsproduksjon og -deling, tjenesteproduksjon og standarder og rammeverk.

1.2 Kvalitetsutvikling

Direktoratet skal forvalte og videreutvikle nasjonale virkemidler for kvalitetsutvikling, kompetanseutvikling, de nasjonale strategiplanene og andre utviklingstiltak. Direktoratets ansvar for kvalitetsutvikling omfatter alle sider av grunnopplæringen. Arbeidet skal bygge på at ansvaret for grunnopplæringen ligger hos skoleeier.

1.2.1 Læringsmiljø

Rolle og ansvar

Direktoratet har gjennom nasjonale tiltak ansvaret for å fremme et inkluderende og godt fysisk og psykososialt læringsmiljø. Dette omfatter tiltak for å fremme læring, helse og trivsel, og forebygge mobbing, vold, rasisme, ekstrem kontroll¹ og annen problematferd i skolen.

Et godt læringsmiljø er en rett for alle elever og er også sentralt for å nå utdanningspolitiske mål om økt læringsutbytte og bedre gjennomføring. Direktoratets arbeid skal bygge på kunnskap om hvilke faktorer i elevens læringsmiljø som har særskilt betydning for elevenes personlige, sosiale og faglige utvikling og læring. Direktoratet har ansvar for å følge opp og videreutvikle satsningen *Bedre læringsmiljø*.

Direktoratet skal ivareta prinsippet om universell utforming for å styrke utvikling og bruk av løsninger for alle brukere, uansett funksjonsevne. Direktoratet er ansvarlig for oppfølging av Rådgivningstjenesten for skoleanlegg.

I forbindelse med oppfølging av regjeringens nasjonale strategi for forebygging av ulykker 2009-2014, skal det utvikles et felles veiledningsmaterieell/håndbok om skade- og ulykkeforbygging i kommunene. Direktoratet bidrar i dette arbeidet der det er relevant.

---

¹ Ekstrem kontroll vil si den sosiale kontrollen og volden som utøves i enkelte miljøer for å sikre at familiemedlemmer oppfører seg i tråd med det som er familiens/miljøets normer.

Resultatmål for 2011

1. Direktoratet har videreutviklet strategien *Bedre læringsmiljø* i samråd med brukere og i samsvar med relevant forskning.
2. Informasjon om *Bedre læringsmiljø* og kunnskap om betydningen av et godt læringsmiljø, er blitt formidlet til alle skoleeiere og skoleledere.
3. Direktoratet har fulgt opp resultater fra det nasjonale tilsynet med opplæringsloven kap. 9a.
4. Direktoratet har, i samråd med departementet, fulgt opp oppdrag 22-10 om statlige myndigheters satsing på læringsmiljø og antimobbearbeid.
5. Direktoratet har utarbeidet maler (for eksempel for vedtak angående psykososialt miljø og på klager over psykososialt miljø) som skoler, elever og foreldre kan bruke.
6. Direktoratet har vurdert behov for å oppdatere rundskriv 07-2005 om ordensreglement i grunnskoler og videregående skoler, og utviklet veiledningsmateriell om ordensreglement i grunnskoler og videregående skoler.
7. Direktoratet har i forbindelse med videreutvikling av *Bedre læringsmiljø* laget materiell som kan hjelpe skole/skoleeier i å følge opp resultater fra Elevundersøkelsen.
8. Direktoratet har fulgt opp *Manifest mot mobbing* gjennom mandatet for arbeidsgruppen.
9. Idé- og ressursbank for fysisk aktivitet er oppdatert og i bruk.

Styringsparametre

1. Arrangerte konferanser for å spre kunnskap om suksesskriterier for godt læringsmiljø.
2. Antall skoler som tar i bruk arbeidsmåter og tiltak som tilbys gjennom *Bedre læringsmiljø*.

1.2.2 Grunnopplæring for voksne

Rolle og ansvar

Direktoratet skal videreføre satsingen på grunnopplæring for voksne etter kapittel 4A i opplæringsloven. Direktoratet skal se dette feltet i sammenheng med strategier og utviklingstiltak som skal fremme kvalitet i grunnopplæringen generelt. Direktoratet skal arbeide for å bedre forståelsen for voksnes rett til grunnopplæring, herunder rett til realkompetansevurdering, og styrke tilsynet på dette området. Direktoratet har ansvar for at det foreligger statistikk, dokumentasjon og analyse på voksenfeltet som er relevant og av god kvalitet.

Resultatmål for 2011

1. Fylkesmannsembetene har en riktig og enhetlig forståelse av regelverket om grunnopplæring for voksne slik at de kan gi god veiledning til både kommuner og fylkeskommuner.
2. Kommuner og fylkeskommuner er bedre kjent med innholdet i lover, forskrifter og aktuelle tolkninger av lover (rundskriv, veiledninger kommentarer, brev m.m.) og bedre i stand til å kunne utøve et profesjonelt skjønn med bakgrunn i det ovennevnte.
3. Kommuner og fylkeskommuner er bedre kjent med hvordan grunnopplæring for voksne kan tilpasses innenfor rammen av læreplanene og med gode modeller for fleksibel grunnopplæring for voksne.

4. Kommunene er bedre kjent med muligheten til å gi grunnskoleopplæring som en del av introduksjonsordningen for innvandrere.
5. Det er i samarbeid med IMDI gitt skriftlig informasjon til kommunene om adgangen til å gi grunnskoleopplæring som en del av introduksjonsordningen for innvandrere.
6. Flere voksne i målgruppen er blitt bedre kjent med rettigheter og muligheter for formell grunnopplæring, og flere benytter seg av retten, jf St.meld. nr. 44 (2008-2009).
7. Tidspunktene for gjennomføring av tiltakene i den helhetlige planen for hvordan direktoratet i tiden framover skal arbeide med å styrke regelverkskompetansen hos skoleeier og øke kunnskapen om rettighetene i målgruppen for grunnopplæring for voksne er oppdatert.
8. IMDI er orientert om direktoratets arbeid med den helhetlige planen, og hensiktsmessig samarbeid mellom de to direktoratene om informasjon til kommunene er vurdert.
9. Direktoratet har – med utgangspunkt i sitt ansvar for grunnopplæring for voksne – bidratt i oppfølgingen av Vox' utredning og arbeid for samordning og en mer helhetlig praksis på feltet realkompetansevurdering av voksne.
10. Flere voksne arbeidssøkere som ikke har fullført videregående opplæring, har gjennom en forsøksordning med samarbeid mellom noen utvalgte fylkeskommuner og NAV, fått tilbud om slik opplæring innenfor gjeldende læreplaner og dagens regelverk, jf. eget oppdragsbrev 27-10.
11. Det er i samarbeid med Vox utarbeidet en samlet plan for etter- og videreutdanning for lærere i den kommunale voksenopplæringen (grunnskoleopplæring og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere), jf. eget oppdragsbrev som vil komme.

Styringsparametere

1. Antall tilsyn med regelverket i opplæringslovens kapittel 4A (se for øvrig resultatmål under 1.4.1).
2. Andelen av de voksne som er i videregående opplæring og som har blitt realkompetansevurdert.
3. Antallet voksne arbeidssøkere som er omfattet av forsøksordningen med samarbeid mellom noen utvalgte fylkeskommuner og NAV.

1.2.3 Læreplaner og struktur

Rolle og ansvar

Direktoratet skal forvalte læreplanverket, inkludert fag- og timefordeling og tilbudstruktur i videregående opplæring, utvikle læreplaner og fastsette læreplaner når det følger av særskilt delegering fra departementet. På oppdrag fra departementet har direktoratet ansvar for å utvikle og justere læreplaner fastsatt av departementet.

Direktoratets forvaltningsansvar omfatter vurdering og igangsetting av tiltak, herunder forsøks- og utviklingsarbeid, slik at læreplanene realiseres i tråd med intensjonene.

Veiledningene for læreplaner for fag skal justeres i tråd med kartlegging av erfaringer. Direktoratet skal sørge for at de ordningene for fleksibilitet for den enkelte elev som er innført gjennom Kunnskapsløftet, blir gjort kjent.

Læreplanverket for grunnopplæringen og bestemmelser knyttet til organisering av opplæringen skal til enhver tid være kommunisert til sektoren og allmennheten på en hensiktsmessig måte, både nasjonalt og internasjonalt. Læreplandatabasen Grep skal vedlikholdes og videreutvikles, slik at den til enhver tid inneholder oppdatert informasjon om læreplanendringer.

Direktoratet skal forberede eventuelle endringer i tilbudsstrukturen i de yrkesfaglige utdanningsprogram i tråd med de anbefalte prosedyrer og sørge for et godt beslutningsgrunnlag for utdanningsmyndighetene.

Resultatmål for 2011

1. Det er gjennomført kartlegginger, følgeforskning og evalueringer av læreplanene for utdanningsvalg og elevrådsarbeid, og for forsøkslæreplanen for arbeidslivsfaget.
2. Læreplaner for utvalgte fag er sammenliknet med andre land, jf. oppdragsbrev nr. 32-10.
3. Revidering av læreplaner i norsk, samfunnsfag, naturfag, engelsk og matematikk er igangsatt, jf. oppdragsbrev 42-10.
4. Revidering av kroppsøvningsfaget er igangsatt, jf. kommende oppdragsbrev.
5. Tiltak for å styrke elevenes leseferdigheter er igangsatt, jf. oppdragsbrev 37-10.
6. Direktoratet har foreslått eventuelle endringer i fag- og timefordelingen og tilbudsstrukturen i henhold til egne oppdragsbrev.
7. Direktoratet har kartlagt sektorens bruk av og erfaringer med veiledninger til læreplaner i fag og veiledningen om lokalt arbeid med læreplanene, samt stimulert til bruk av disse.
8. Det er utarbeidet og formidlet eksempler på og informasjon om ordningen med å ta fag fra videregående opplæring.
9. Utredning av rett til læreplass og inntil fireårig opplæring/forsterket alternativt løp i Vg3 er gjennomført, jf. oppdragsbrev 39-10.
10. En kartlegging av kryssløpene i tilbudsstrukturen for fag- og yrkesopplæringen er gjennomført, jf. oppdragsbrev 38-10.
11. Direktoratet skal ha fulgt opp evt. eget oppdragsbrev om oppfølging av forslag til endring av forskrift til opplæringslovens § 1-14.

1.2.4 Individuell vurdering

Roller og ansvar

Direktoratet skal sørge for at det helhetlige prøve- og vurderingssystemet på nasjonalt nivå har høy faglig kvalitet og gir et godt og riktig uttrykk for elevenes kompetanse, som grunnlag for oppfølging underveis eller som uttrykk for elevenes sluttkompetanse.

Direktoratet har ansvar for utvikling og forvaltning av gjeldende prøve- og eksamensordninger, herunder sentralt gitt eksamen, nasjonale prøver, kartleggingsprøver og utvalgsprøver, inkludert informasjons- og veiledningsmateriell. Direktoratet skal forvalte og videreutvikle et helhetlig system for individuell vurdering. Alle delene av systemet skal ha høy faglig kvalitet og være relevante og nyttige for sektoren.

Direktoratet har videre ansvar for skolering av sensorer, sensur og klagesensur. Ansvar for oppnevning av sensorer og utbetaling av honorar er delegert til fylkesmennene.

Kompetanseheving i vurdering for å utvikle bedre vurderingskultur og vurderingspraksis gjennomføres i form av den nasjonale fireårige satsingen på *Vurdering for læring*. Denne satsingen skal vektlegge helhet og sammenheng på vurderingsfeltet og ha særlig fokus på underveisvurdering. Satsingen skal være basert på dokumentert kunnskap og relevant forskning på fagfeltet.

Resultatmål for 2011

1. Sentralt gitt eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver er korrekt gjennomført i tråd med fastsatte frister og krav til kvalitet.
2. Nye kartleggingsprøver i regning for 1. trinn er utviklet og gjennomført og utvalgsprøver i skriving og naturfag og samfunnsfag utvikles for gjennomføring i 2012, jf oppdragsbrev 29-10.
3. Det er lagt til rette for måling av trend i utviklingen av nasjonale prøver i engelsk og regning.
4. Evaluering av sentralt gitt skriftlig eksamen i utvalgte fag er gjennomført.
5. Den nasjonale satsingen *Vurdering for læring* er oppskalert ved å inkludere videregående opplæring og opplæring i bedrift.
6. Tiltak for å kvalitetssikre standpunktvurdering og lokalt gitt eksamen er vurdert og foreslått.
7. Direktoratet gjennomgått eksisterende kommunale/fylkeskommunale systemer for dokumentasjon og oppfølging av elevers læring og utvikling. Gjennomgangen har også omfattet systemer for overføring av dokumentasjon om barn/elever fra barnehage til skole og mellom skoler.

1.2.5 Kompetanseutvikling

Rolle og ansvar

Direktoratet skal følge opp strategien *Kompetanse for kvalitet* og forvalte de midlene som er avsatt til formålet. Direktoratet skal sørge for god informasjon om studietilbudene i strategien og motivere skoleeiere til deltakelse. Direktoratet skal påse at de avsatte midlene dekker utgifter til utvikling av studietilbud, finansiering av studieplasser og delvis dekning av utgifter til vikarer til de skoleeierne som får tildelt studieplasser. Direktoratet skal i samarbeid med departementet og partene vurdere kvaliteten på studiene som tilbys fra universitets- og høyskoleinstitusjonene som grunnlag for at institusjonene skal videreutvikle sine tilbud. Direktoratet skal bidra i arbeidet med å revidere *Kompetanse for kvalitet* for perioden 2012-2015.

Direktoratet skal i tillegg forvalte midler til etterutdanning innenfor prioriterte områder for lærere og førskolelærere, rådgivere og innenfor fag- og yrkesopplæringen og til veiledning av nyutdannede lærere.

Direktoratet skal videreføre og videreutvikle den nasjonale rektorutdanning, og tildele midler til institusjoner som får ansvar for å tilby rektorutdanningen.

Direktoratet skal videreføre arbeidet med igangsetting av lederutdanningen for barnehagestyrere, og tildele midler til institusjoner som får ansvar for lederutdanningen.

Resultatmål for 2011

1. Inntil 2500 lærere gjennomfører videreutdanning studieåret 2011-2012.

2. Alle lærerutdanningsregioner har tilbud om utdanning av veiledere for nyutdannede lærere.
3. Det er utviklet gode tilbud for etterutdanning innen nasjonalt prioriterte områder, herunder klasseledelse, vurdering, lese- og regneopplæring, opplæring for minoritetsspråklige og opplæring for elever med lærevansker.
4. Det er gjennomført utprøving av hospiteringsordninger mellom arbeidsliv og lærere i fag- og yrkesopplæringen i videregående opplæring.
5. Opplegg for neste strategiperiode i videreutdanningssystemet er drøftet med partene, herunder valg av nasjonalt prioriterte områder og valg av studiesteder, og foreslått endringer i opplegg for videreutdanning av lærere.
6. Det er etablert samarbeid mellom direktoratet og lærerutdanningsregionene om arbeid med etter- og videreutdanning.
7. Den nasjonale rektorutdanningen er videreført og videreutviklet på bakgrunn av vurderinger av kvalitet og relevans i studietilbudene. Målgruppen er utvidet til å omfatte andre skoleledere i tillegg til rektorer, dessuten lederkandidater. Det skal tilbys til sammen 400 plasser for rektorer og rektorkandidater fra høsten 2011.
8. Den nasjonale lederutdanningen for styrere er utviklet og igangsatt. Tilbudet er av høy faglig kvalitet og relevans for styrere i både kommunale og ikke-kommunale barnehager i hele landet. Det skal tilbys minst 240 studieplasser fra våren 2011.
9. Det er utviklet og satt i gang tilpassede lederopplæringsprogram rettet mot utvalgte kommuner med svake resultater, med spesiell fokus på ledelse av endringsprosesser.
10. Det er utviklet langsiktig program for lederskolering i utdanningssektoren, herunder tiltak for rekruttering til lederstillinger, i dialog med KS jf. St. meld. nr. 19 (2009-2010) *Tid til læring*.
11. Arbeidet med løpende rapportering av etter- og videreutdanning er gjennomført og evalueringer og kompetansekartlegginger er fulgt opp
12. Analyse av behov for kompetanseutvikling i sektoren foreligger.
13. Alle nyutdannede førskolelærere tilbys veiledning fra høsten 2011, på lik linje med nyutdannede lærere.

Styringsparametre

1. Antall søkere til ulike videreutdanningstilbud.
2. Antall deltakere i ulike videreutdanningstilbud.
3. Antall deltakere i ulike etterutdanningstilbud.
4. Antall lærere og rådgivere som gjennomfører etterutdanning på de prioriterte områdene.
5. Antall yrkesfaglærere, faglige ledere/instruktører og klage- og prøvenemndsmedlemmer som gjennomfører etterutdanning.
6. Antall søkere og antall som har påbegynt rektorutdanningen.
7. Antall søkere og antall som har påbegynt lederutdanningen for styrere.
8. Antall nyutdannede førskolelærere som tilbys veiledning.

1.2.6 Støtte og veiledning til skoler og skoleeiere

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for å gjennomføre tiltak som kan støtte skoler og skoleeiere i arbeidet med vurdering og kvalitetsutvikling av opplæringen. Se også veiledning om regelverket, punkt 1.4.1 i dette tildelingsbrevet.

Direktoratet skal særlig gjennom oppbygging av veiledekorpsset styrke arbeidet rettet mot skoler og skoleeiere som trenger veiledning for å komme i gang med forbedring av læringsprosessene i skolen. Veiledningen skal bidra til at skoleeiere og skoleledere selv er blitt bedre til å drive utviklingsarbeid.

Direktoratet skal videreutvikle og gjøre direktoratets ressurser og verktøy for skoleutvikling mer brukervennlig. Direktoratet skal støtte og stimulere egenvurderingskulturen hos skoler og skoleeiere. Direktoratet skal sammen med kommunene komme frem til spesifikke tiltak for skoleutvikling og kvalitetsforbedring i kommunene som har størst utfordringer i grunnopplæringen.

Direktoratet skal følge opp og spre informasjon om *Prosjekt Helhetlig skoledag 2009-2012* for å utvikle og prøve ut ulike modeller for en skoledag med god sammenheng mellom skole og SFO. Direktoratet skal bidra i utviklingsarbeidet med å spre informasjon om *Den naturlige skolesekken*, der bruk av det naturlige nærmiljøet som læringsarena og kulturaktiviteter er viktige elementer.

Direktoratet har ansvar for å spre kunnskap om og motivere til entreprenørskap i opplæringen, jf *Handlingsplan for entreprenørskap i utdanningen (2009-2014)*.

Resultatmål for 2011

1. En opptrappingsplan for veilederkorpsene for perioden 2011-2013 er utarbeidet.
2. Det er vurdert alternativer for å etablere systemer for at skoler og skoleeiere får bedre tilgang til kompetanse- og ressursmiljøer.
3. Direktoratet har dokumentert erfaringer fra prøveprosjektet knyttet til veilederkorps.
4. Det er utviklet plan for systematisk dokumentasjon av utviklingsprogrammer som bidrar til at man kan følge resultater og effekter av satsinger over tid.
5. Kommuner med svake elevresultater har fått vurdert og identifisert sine behov, og fått tilbud om bistand utviklet på bakgrunn av disse.
6. Første delrapport av evalueringen av 8 timer leksehjelp 1.-4. trinn er levert, og resultatene er spredt til skoler/skoleeiere og har inngått i grunnlaget for veiledning mot sektoren.
7. Direktoratet har utarbeidet nettbasert informasjonsmateriell om PP-tjenesten på de åtte store språkene for målgruppen minoritetsspråklige foreldre innen skolestart 2011-2012. Direktoratet skal ha gjort PP-tjenesten og skoler oppmerksomme på materialet gjennom brev som også informerer om NAFO og Statped og deres kartleggingsmateriell og relevante utgivelser.
8. Ordningen med lektor II er videreført og utviklet i tråd med føringene i strategi for styrking av realfagene 2010-2014.
9. Direktoratet har utviklet innholdet i ressursbanken med gode eksempler på undervisningsopplegg for entreprenørskap, og har samarbeidet med Senter for IKT i utdanningen om publisering av denne ressursbanken på www.utdanning.no.
10. Sluttrapporten for strategiplanen *Skapende læring (2007-2010)* med anbefalinger for videre satsinger innenfor dette området, er oversendt departementet våren 2011.
11. Direktoratet har videreutviklet og formidlet *Den naturlige Skolesekken (2010-2014)* som et verktøy for skoler for bruk av det naturlige nærmiljøet som læringsarena, herunder samarbeid med faglige og frivillige organisasjoner.

12. Direktoratet har utformet veileder til skoler om hvordan håndtere at elever ikke dukker opp til skolestart, jf. kommende oppdragsbrev.
13. Direktoratet har gjennomført skoleringsopplegg innen ”Overgangsprosjektet”/Ny GIV ved alle prosjektskoler, ihht kommende oppdragsbrev.

Styringsparametre

1. Antall kommuner og skoler som får støtte gjennom veilederkorps og andre virkemidler rettet mot skoleeiere med særskilte utfordringer.
2. Antall veiledere som er skolert i 2011.
3. Antall skoler som bruker tilgjengelig verktøy.
4. Antall kommuner og skoler som får støtte gjennom *Den naturlige Skolesekken*.

1.2.7 Rådgivning i skolen og oppfølgingstjenesten

Rolle og ansvar

Direktoratet skal bidra til kvalitetsutvikling i rådgivningen, både i utdannings- og yrkesrådgivningen og den sosialpedagogiske rådgivningen i skolen og i Oppfølgingstjenesten (OT). De nasjonale rapporteringene fra fylkeskommunene om OT skal danne grunnlag for en statusbeskrivelse av situasjonen i OT nasjonalt og eventuelle behov for nasjonale initiativ for kvalitetsutvikling av tjenesten.

Direktoratet skal samarbeide med den nye enheten for karriereveiledning i Vox om utdannings- og yrkesrådgivning.

Resultatmål for 2011

1. Direktoratet har innen 1. mars utarbeidet en beskrivelse av situasjonen innenfor sosialpedagogisk rådgivning og yrkes- og utdanningsrådgivningen i grunnopplæringen.
2. Direktoratet har foreslått tiltak for å styrke rådgivningen i grunnopplæringen.
3. Direktoratet har videreført forsøket med individuell utviklingsplan.

1.2.8 Internasjonalt arbeid

Rolle og ansvar

Direktoratet skal formidle om norske forhold og påvirke internasjonale prosesser ut fra et norsk ståsted innenfor utdanningspolitiske spørsmål. Direktoratet skal videre vurdere og foreslå hvordan den internasjonale aktiviteten kan bidra til å utvikle den nasjonale utdanningspolitikken.

Direktoratet skal i samarbeid med departementet forberede både departementets deltakelse og direktoratets egen representasjon på internasjonalt plan på en rekke områder: representasjon og samarbeidsprosjekter knyttet til EU, Europarådet, Nordisk ministerråd, og FN, herunder UNESCO og OECD.

Direktoratet har ansvar for å delta i rapportering om nasjonal utdanningspolitikk, herunder fag- og yrkesopplæring overfor internasjonale organisasjoner som EU, OECD og UNESCO. Direktoratet deltar også i samarbeid om kvalitetsvurdering, evaluering og indikatorutvikling med sine nordiske søsterorganisasjoner.

Direktoratet skal følge opp bilaterale avtaler og informere om internasjonale programmer og tiltak som Norge deltar i, blant annet i tilknytning til EØS-avtalen. Direktoratet har ansvar for å følge opp tiltakene i Nordområdestrategien på grunnopplæringsområdet. Direktoratet skal bidra med å følge opp EUs utdanningspolitiske arbeid, herunder EUs *Program for livslang læring 2007-2013*. Direktoratet skal følge opp internasjonalt samarbeid innenfor fag- og yrkesopplæringen og skal være nasjonalt kontaktpunkt for Cedefop ReferNet.

Resultatmål for 2011

1. Kontraktsforpliktelser til Cedefop skal oppfylles, herunder leveranse av systembeskrivelse av norsk fag- og yrkesopplæring og av rapport om ferdighets- og kompetansestrategi.
2. I forbindelse med arbeidet med et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk har direktoratet gjennomført konferanse(r) knyttet til høringen om innholdet i læringsutbyttebeskrivelser for fag- og yrkesopplæringen.
3. Direktoratet har fulgt opp og videreutviklet UNESCOs skolenettverk ASPnet.
4. Oppdragsbrev 41-10 om oppfølging av St.meld. nr. 14 (2008-2009) *Internasjonalisering av utdanning*, inkludert å ha utviklet en plan for internasjonaliseringsarbeidet, er gjennomført.

1.3 Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse

Direktoratet har ansvar for at det foreligger kunnskap av høy kvalitet om grunnopplæringen som er relevant for politikkkutforming. For å ivareta ansvaret har direktoratet fått delegert oppgaver knyttet til produksjon, bestilling, oppfølging og formidling av kunnskap om grunnopplæringen innen rammen av nasjonalt kvalitetsvurderingssystem.

Departementet styrer gjennom overordnede føringer og resultatmål innenfor alle områder av nasjonalt kvalitetsvurderingssystem. I tillegg skal det utarbeides ulike orienteringsnotater og utvikles arealer for dialog om alle sider ved nasjonalt kvalitetsvurderingssystem.

1.3.1 Faste undersøkelser i grunnopplæringen

Rolle og ansvar

Direktoratet skal i samråd med departementet bidra til gjennomføringen av internasjonale undersøkelser og i samråd med departementet initiere forskning basert på resultatene av disse. Direktoratet sørger for at det avholdes regelmessige møter om deltakelse og resultater fra internasjonale studier og leverer sammendrag av rapporter til departementet. Direktoratet skal også utvikle og gjennomføre nasjonale prøver etter det fastsatte rammeverket, videreutvikle annet prøve- og kartleggingsmaterieell og videreutvikle og følge opp Elevundersøkelsen og de øvrige brukerundersøkelsene rettet mot foreldre, lærere, instruktører og lærlinger.

Direktoratet skal prioritere tiltak for å øke sektorens anvendelse av informasjon fra nasjonalt kvalitetsvurderingssystem i arbeidet med kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling på lokalt nivå.

Resultatmål for 2011

1. De frivillige brukerundersøkelsene holder høy kvalitet, både selve undersøkelsene og gjennomføringen av dem, og bruken av undersøkelsene i sektoren har økt sammenlignet med tidligere undersøkelser, særlig lærlingundersøkelsen.
2. Det er svært høy kvalitet på den norske deltakelsen i internasjonale studier om grunnopplæringen, både selve undersøkelsene og gjennomføringen av dem, og bruken av undersøkelsene i sektoren er høy.
3. Det er etablert gode rutiner for dialog med departementet om deltakelse og resultater fra internasjonale studier og indikator samarbeid.

1.3.2 Statistikkgrunnlag og indikatorutvikling

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for nasjonal utdanningsstatistikk om grunnopplæringen. Direktoratet har ansvar for utvikling og oppfølging av grunnskolens informasjonssystem (GSI) og statistikk om videregående opplæring og voksne med rett til grunnopplæring. Videre skal direktoratet rapportere utdanningsstatistikk til forskjellige internasjonale organisasjoner, herunder OECD og EU samt bidra til internasjonal indikatorutvikling og sammenlikninger. Direktoratet skal sørge for at relevante representanter for sektoren trekkes med i utviklingen av statistikkgrunnlaget for grunnopplæringen. Statistikkproduksjonen skal gjennomgående holde høy kvalitet innenfor alle områder av grunnopplæringen.

Direktoratet har ansvar for i god tid å orientere departementet om offentliggjøring av nasjonal utdanningsstatistikk i form av jevnlig oppdaterte oversikter over tidspunkter for offentliggjøring av ny utdanningsstatistikk, samt vurdere og analysere hovedtrekk, utviklingstrender og eventuelle implikasjoner. Ved offentliggjøring av statistikk utarbeidet av direktoratet skal orienteringsnotat med sperrefrist sendes departementet i forkant av offentliggjøring. I tilfeller direktoratet får tilgang på statistikken først samtidig med offentliggjøringen, skal orienteringsnotat sendes departementet så raskt som mulig samme dag.

Departement og direktorat har selvstendig tolkningsansvar for nasjonal utdanningsstatistikk.

Resultatmål for 2011

1. Det er utviklet indikatorer som ivaretar departements behov på følgende områder:
  - a. Gjennomføring, overganger, frafall i videregående opplæring, jf. føringer gitt av prosjektet Ny GIV (Gjennomføring i videregående opplæring)
  - b. Formidling av lærlinger i videregående opplæring. Det vil komme et eget oppdragsbrev om dette.
  - c. Søkning, opptak og elever fordelt på de ulike utdanningsprogrammene og fag i videregående opplæring
  - d. Karakterstatistikk i videregående opplæring og grunnskolen
  - e. Ressursstatistikk om videregående opplæring og grunnskolen
2. Arbeidet med å videreutvikle statistikkgrunnlag og faste indikatorsett på følgende områder videreføres:
  - a. Opplæringstilbud og resultater for minoritetsspråklige elever og lærlinger og barn av asylsøkere og unge asylsøkere
  - b. Deltakelse og resultater for voksne i grunnopplæringen
  - c. Spesialundervisning. Ressursbruk i skolen

3. Det er etablert gode informasjonsrutiner til departementet ved endringer av indikatorer og annen statistikk, og det er lagt til rette for arenaer for dialog om departementets behov.
4. Departementet har god tilgang til statistikk i elektronisk form.
5. Skoleporten som formidlingsverktøy er videreutviklet:
  - a. Indikatorene er videreutviklet i tråd med anbefalingene fra samordningsutvalget for styringsinformasjon i videregående opplæring
  - b. Indikatorene for grunnskolen er revidert
  - c. Verktøy for utarbeiding av kommunale kvalitetsrapporter er videreutviklet
  - d. Rapportmulighetene er forbedret
6. Direktoratet har planlagt og iverksatt forskning som skal bidra til kvalitetsvurdringssystem for fag- og yrkesopplæringen. Direktoratets planer skal samordnes med satsingen på forskning om fag- og yrkesopplæringen innenfor Utdanning 2020.
7. Direktoratet skal forbedre dataleveransene av statistikk fra Norge til relevante internasjonale organisasjoner
8. Direktoratet skal forbedre bidragene til internasjonal indikatorutvikling.

1.3.3 Forskning og evaluering

Rolle og ansvar

I evalueringen av Kunnskapsløftet er direktoratet delegert ansvaret for bestilling, oppfølging og formidling. Når det gjelder forskning og evaluering utenfor rammen av evalueringen av Kunnskapsløftet, utarbeides det en årsplan for årlige prioriteringer på analysefeltet i samarbeid med departementet som danner grunnlag for bestillinger av forskningsoppdrag. Departementet kan i løpet av året også gi oppdrag om bestilling av forskning, gjennom oppdragsbrev. Departement og direktorat skal gjensidig informere hverandre om bestillinger av forskningsoppdrag og evalueringer.

Direktoratet må ha god kompetanse på utforming og bestilling samt oppfølging av forskning. I arbeidet med politikktutviklingen har departementet behov for gode tolkninger av forskning og evalueringer. Direktoratet har derfor ansvar for å orientere departementet om nye forsknings- og evalueringsrapporter i god tid før offentliggjøring, og vurdere implikasjoner for politikktutviklingen. I tillegg har direktoratet ansvar for å formidle resultater fra forskning og evalueringer om grunnopplæringen til sektoren.

Både departement og direktorat har et selvstendig tolkningsansvar når det gjelder forskning og evalueringer av grunnopplæringen. Departement og direktorat skal sammen legge til rette for arenaer for dialog om implikasjonene av forskning og evalueringer for politikktutviklingen.

Direktoratet sørger for at faste møter om analyseområdet mellom departementet og direktoratet er avholdt i tråd med felles årsplan.

Alle forsknings- og evalueringsoppdrag skal kvalitetssikres faglig og metodisk.

Resultatmål for 2011

1. Direktoratet har initiert, iverksatt og fulgt opp evaluerings- og forskningsoppdrag, og sikret at oppdraget er løst i samsvar med departementets kunnskapsbehov, avtalt omfang og tidsperspektiv.
2. Direktoratet har oppsummert og analysert resultater fra aktuelle evalueringer og forskningsprosjekter, og sett disse i sammenheng og vurdert konsekvenser for videre utvikling og politikktutforming.
3. Rapporter fra evalueringen av Kunnskapsløftet foreligger i tråd med bestillingene.
4. Direktoratet har styrket formidlingen av resultater gjennom videreutvikling og aktiv bruk av nettsider, skoleporten, Utdanningsspeilet, konferanser, temanotater og kunnskapsoversikter.
5. Innen 1. juli er det igangsatt forskningsbaserte evalueringer eller kartlegging og dokumentasjon på følgende områder:
  - a. Tilrettelegging for voksne med rett til grunnopplæring.
  - b. Tiden skoleledere har til disposisjon til pålagte oppgaver, og sammenligne med tid til ledelse i andre virksomheter, jf. Meld. St. 19 (2009-2010) *Tid for læring*.
  - c. Evaluering av *Kompetanse for kvalitet* og kartlegging av lærerkompetanse.
  - d. Deltakerundersøkelse for videreutdanningen 2010-2011.
  - e. Første delrapport av evalueringen av leksehjelp er levert og resultatene har inngått i grunnlaget for veiledning mot sektoren.
6. Kunnskapsgrunnlaget om opplæring for barn av asylsøkere og unge asylsøkere er utbedret og blir regelmessig oppdatert.
7. Felles årsplan med prioriteringer på analyseområdet er oppdatert i samarbeid mellom direktoratet og departementet og foreligger i løpet av januar 2011. Forskningsoppdrag og tiltak omtalt i årsplanen med prioriteringer på analyseområdet er satt i gang i tråd med planene.
8. Det er utarbeidet oversikt over forskningsrapporter og evalueringer der direktoratet er oppdragsgiver og som oppdateres og oversendes departementet hver måned. Oversikten skal inkludere både oppdrag nevnt i årsplanen og oppdrag gjennomført utenfor årsplanen.
9. Departementet er orientert om nye forsknings- og evalueringsrapporter i rimelig god tid før offentliggjøring. Sammendrag og vurderinger er som hovedregel oversendt departementet senest 1 uke før offentliggjøring.

1.4 Forvaltning

Direktoratet har ansvar for en rekke forvaltningsfunksjoner. Gjennom utførelse av forvaltningsoppgaver skal direktoratet bidra til kvalitetsutvikling i og kvalitetsvurdering av grunnopplæringen.

1.4.1 Regelverk, tolkning, veiledning og tilsyn

Rolle og ansvar

Direktoratet skal sikre at lovverket følges og bidra til at resultater fra tilsyn gir god læringseffekt. Direktoratet er tillagt oppgaven med å tolke opplæringsloven, privatskoleloven, folkehøgskoleloven og voksenopplæringsloven kap. 4 med tilhørende forskrifter ved behov for avklaring på nasjonalt nivå.

Direktoratet må sikre en god kommunikasjon med sektoren for å oppnå et lett tilgjengelig og forståelig regelverk. Direktoratet skal sørge for god veiledning om regelverket. Fylkesmannen skal trekkes inn i dette arbeidet. Videre skal direktoratet sørge for informasjon om og oppfølging av regelverksendringer i grunnpoplæringen.

Direktoratet skal ved behov bistå departementet med å utarbeide lovproposisjoner og vurdere behov for og utarbeide forslag til forskrifter med hjemmel i opplæringsloven, privatskoleloven, voksenopplæringsloven kap. 4 om diverse skoler og folkehøyskoleloven. Forskriftene fastsettes av departementet med mindre noe annet er særskilt bestemt.

Direktoratet har den overordnede nasjonale, faglige myndigheten for tilsynsarbeid som følger av opplæringsloven, folkehøyskoleloven og privatskoleloven.

Direktoratet gjennomfører tilsyn med privatskoler etter privatskoleloven og med voksenopplæringen etter Kap. 4 i voksenopplæringsloven. Det er Fylkesmannen som gjennomfører tilsyn med kommuner og skoler etter opplæringsloven. Direktoratet skal behandle kommunale og fylkeskommunale klager på Fylkesmannens pålegg om retting, jf. opplæringsloven § 14-1 tredje ledd og kommuneloven § 60d. Direktoratet skal foreslå områder for felles nasjonalt tilsyn for departementet. Direktoratet må sikre at tilsyn og veiledning utvikles i samsvar med føringer i St. meld. nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen*, pkt. 4.5.8.

Resultatmål for 2011

1. Resultater fra tidligere nasjonale tilsyn er fulgt opp og lovbrudd er korrigert.
2. Det er gjennomført felles nasjonalt tilsyn med tema elevenes psykososiale miljø.
3. Det samiske tilsynet som ble startet opp i 2009 er fulgt opp og tilsynet er videreført.
4. Det er gjennomført tilsyn med regelverket i opplæringslovens kapittel 4A om opplæring spesielt organisert for voksne.
5. Det er utviklet varierte metoder/teknikker for tilsyn tilpasset ulike behov og forutsetninger.
6. Direktoratet har bidratt til at tilsynsførerne har nødvendig kompetanse.
7. Direktoratet har utviklet forholdet mellom tilsyn og veiledning med henblikk på størst mulig effekt på regelverksetterlevelsen i hele landet.
8. Direktoratet har gjennomgått kapittel 5 Klage på vurdering i forskrift til opplæringsloven og kapittel 5 klage på vurdering av elever i forskrift til privatskoleloven og fremmet eventuelle forslag til endringer for departementet.

1.4.2 Private skoler og diverse skoler

Rolle og ansvar

Direktoratet skal ha et system for saksbehandling av søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer etter privatskoleloven, opplæringsloven §§ 2-12 og 3-11 og kapittel 4 i voksenopplæringsloven. Systemet skal også sikre at direktoratet til enhver tid har en tilfredsstillende oversikt over denne delen av sektoren. På bakgrunn av denne oversikten skal direktoratet gi eventuelle innspill til departementet om felter med behov for endringer i/presisering av regelverket.

Resultatmål for 2011

1. Søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer etter privatskoleloven og kapittel 4 i voksenopplæringsloven som har kommet til direktoratet innen søknadsfristen 1. april, skal innen ett år etter søknadsfristens utløp ha fått vedtak i saken.
2. Søknader om godkjenning av skoler etter opplæringsloven § 2-12 skal behandles innen 4 måneder, jf. tjenesteloven § 11.

Styringsparametre

1. Andel søknader om godkjenning av nye skoler og driftsendringer etter privatskoleloven og kapittel 4 i voksenopplæringsloven som har fått vedtak i saken innen 1.april 2011.
2. Andel søknader om godkjenning av skoler etter opplæringsloven § 2-12 som er behandlet innen 4 måneder.

1.4.3 Embetsstyring

Rolle og ansvar

Direktoratet er tillagt embetsstyringen av fylkesmannsembetene på utdanningsområdet. Direktoratet skal holde jevnlig kontakt med fylkesmannsembetenes utdanningsavdelinger og Sametinget, blant annet gjennom kontaktmøter. Departementet inviteres til disse møtene. Direktoratet foreslår for departementet hvilken oppgaveprioritering Fylkesmannen bør ha på utdanningsområdet kommende år. En vurdering av direktoratets fagstyring og dialog med fylkesmennene skal gjennomføres i 2011.

Resultatmål for 2011

1. Direktoratet har oppsummert Fylkesmannens årsrapportering på utdanningsområdet og sendt denne til departementet innen 1. mai. Det er lagt hovedvekt på oppsummering av Fylkesmannens generelle tilsyn med og veiledning av sektoren.
2. Direktoratet har vurdert Fylkesmannens måloppnåelse i 2010, og da med særlig vekt på det generelle tilsynet med sektoren. Direktoratet har på bakgrunn av sin vurdering gitt innspill via Kunnskapsdepartementet til FADs ledersamtaler med den enkelte fylkesmann.

1.4.4 Etatsstyring

Direktoratet har etatsstyringsansvar for det statlige spesialpedagogiske støtteapparatet (Statped) og statlige skoler som gir opplæring etter opplæringsloven, det vil si Sameskolen i Midt-Norge i Hattfjelldal og Samisk videregående skole i Karasjok, Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino, og for skolene i Statped.

Etatsstyringsansvaret innebærer å:

- legge opp etatsstyringen i henhold til økonomiregelverket
- angi mål- og resultatkrav for den enkelte virksomhet, stille midler til disposisjon, angi rapporteringskrav og følge opp virksomhetene
- bidra til å utvikle underliggende virksomheter i tråd med politiske føringer, administrative vedtak og brukernes behov
- angi prioritering av underliggende virksomheters oppgaver
- vidererapportere og gi vurdering av virksomhetene i årsrapporten til departementet

Direktoratet har dialogstyringsansvar for de kommunale sameskolene i Målselv og Snåsa.

Samiske skoler

Direktoratet skal påse at de samiske skolene i 2011 arbeider etter følgende resultatmål:

- gi tilbud om og videreutvikle fjernundervisningen i samiske språk, inklusive elevsamlinger/språkreir.

Direktoratet skal i 2011 bistå Statsbygg og departementet med en vurdering av behovet for nybygg og/eller ombygging ved de samiske videregående skolene.

Statped

Direktoratet skal påse at Statped i 2011 arbeider etter følgende resultatmål:

1. gi spesialpedagogiske tjenester av god kvalitet til rett tid på individ- og systemnivå, særlig på områder der det ikke kan forventes at kommunene har kompetanse
2. sikre barnehage-, skole- og miljøtilbud for hørselshemmede barn i barnehage, hørselshemmede elever i grunnskole og videregående opplæring, og etter avtale med oppdragsgiver
3. sørge for mest mulig lik tilgang på tjenester i alle landsdeler
4. utvikle høy spesialpedagogisk kompetanse og formidle dokumentert kunnskap

Direktoratet skal fremskaffe dokumentasjon av resultater på følgende styringsparametre:

1. skoleeiers og kommunen som lokal barnehagemyndighets grad av tilfredshet med tjenesteytingen
2. brukernes (foreldres/foresattes) grad av tilfredshet med tjenesteytingen
3. antall søknader om opplæring ved kompetansesentrene for hørselshemmede. Antall søknader som innvilges og avslås og begrunnelse for dette
4. hvordan Statped har bidratt til å sikre opplæringstilbud for hørselshemmede barn og elever som får sin opplæring lokalt både i barnehagen, grunnskolen og i videregående opplæring
5. geografisk fordeling av ressurser og forklaring på evt. skjevheter
6. geografisk fordeling av barnehagemyndighets- og skoleeieres og brukeres tilfredshet med tjenesteytingen (jf. første og andre indikator)
7. kompetansenivå, kompetansekrav og kompetanseutviklingstiltak i Statped
8. publikasjoner, bidrag på kurs og konferanser, FoU-prosjekter

I tillegg til de tiltak som treffes for å nå de ovennevnte målene, skal direktoratet se til at følgende konkrete tiltak, faste oppgaver og samarbeidsoppgaver gjennomføres av Statped:

- bidrar til oppfølgingen av NOU 2009:18 *Rett til læring*
- i samarbeid med departementet og direktoratet legge en plan for kompetanseutvikling for å forberede regionaliseringen av Statped som er varslet i Prop. 1 S (2010–2011) for Kunnskapsdepartementet.
- utvikle arbeidet der barnehager er målgruppe
- videreføre arbeidet med å fremme tidlig språkutvikling for barn som har forsinket eller avvikende språkutvikling
- gjennomføre en forsøksordning der flere foreldregrupper får tilgang til kurs som blir gitt til døve foreldre, og gi departementet oversikt over omfanget av ordningen, jf. oppdragsbrev 31-10

- videreføre nasjonalt opplæringsprogram i tegnspråk for foreldre og nettverksopplæring
- utvikle, produsere og distribuere særskilt tilrettelagte læremidler
- følge opp samarbeidsavtaler med universiteter og høyskoler om praksisrettet FoU-arbeid
- delta i internasjonalt samarbeid som er i tråd med nasjonale prioriteringer
- samarbeide med andre etater og sektorer om tverrfaglige tiltak
- bistå i arbeidet med *Bedre læringsmiljø*
- bidra til gode prosesser og løsninger for regionalisering av Statped i flerfaglige sentre

1.4.5 Tilskuddsforvaltning

Rolle og ansvar

Direktoratet har ansvar for å forvalte de fleste statlige tilskuddsordningene knyttet til grunnopplæringen. Stortingets vedtak fastsetter innretningen på tilskuddene. I retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning har departementet fastsatt nærmere regler for forvaltningen. Direktoratet skal ved behov foreslå endringer i retningslinjene. Direktoratet skal legge fram forslag om hvilke tilskuddsordninger som bør effekts- og formålsvalueres påfølgende år. Departementet beslutter evalueringer og gir oppdrag om gjennomføring.

Resultatmål for 2011

1. Innen 1. august 2011 er det lagt fram begrunnet forslag om hvilke tilskuddsordninger som bør effekt- og formålsvalueres i 2012.
2. I løpet av 2011 skal de ordninger direktoratet har tilskuddsutbetalinger til, legges over til "Elektronisk tilskuddsforvaltning".

1.4.6 Nasjonale sentre

De nasjonale sentrene er ressursentre som er tildelt en nasjonal nøkkelrolle for å utvikle kvaliteten i barnehage og grunnopplæring. Sentrene skal også være en ressurs i arbeidet med gjennomføringen av nasjonale satsinger på kompetanseutvikling, og skal bistå UH-sektor/lærerutdanningsinstitusjoner i dette arbeidet. Det er åtte nasjonale sentre:

- Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen
- Nasjonalt senter for naturfag i opplæringen
- Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO)
- Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning
- Nasjonalt senter for nynorsk i opplæringa
- Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen
- Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen
- Nasjonalt senter for skriving

De primære målgruppene er lærere, skoleledere, barnehage- og skoleeiere, kommunen som lokal barnehagemyndighet og pedagogisk personale i barnehagene.

Direktoratet har ansvaret for den faglige styringen og kan delegere oppgaver til sentrene. Styringen innebærer å angi mål og resultatkrav for det enkelte senter og stille midler til disposisjon. Direktoratet må stille krav til sentrene om rapportering av resultater og

ressursbruk, herunder vurdering av måloppnåelse, og vidererapportere dette til departementet.

1.4.7 Urfolk og nasjonale minoriteter

Rolle og ansvar

Direktoratet skal gjennomføre og følge opp tiltak, blant annet i *Handlingsplan for samiske språk*, jf. oppdragsbrev nr. 24-09, for å bedre den samiske opplæringen for barn, unge og voksne, herunder opplæring gjennom fjernundervisning, samt kompetanseutvikling for lærere. Direktoratet er tillagt etatsstyringen av statlige sameskoler og forvaltningen av tilskudd til samisk opplæring. Direktoratet har ansvar for tilsyn knyttet til samiske elevers rettigheter etter opplæringsloven.

Direktoratet skal følge opp tiltak i stortingsmeldinger og handlingsplaner som gjelder de nasjonale minoritetene. Det stilles midler til disposisjon innenfor direktoratets budsjett til videreføring og utvikling av prosjekter for nasjonale minoriteter, blant annet til oppfølging av *Handlingsplan for rom* og kvensk/finske-prosjekter. Direktoratet skal følge opp opplæringen i finsk som andrespråk og har, sammen med fylkesmennene, ansvar for forvaltningen av tilskudd til slik opplæring.

Resultatmål for 2011

1. Direktoratet har arbeidet for at mer av den offentlige informasjonen om opplæring er publisert på samisk.
2. En oversikt over dekningen av lærere med kompetanse i samisk språk er utarbeidet.
3. Direktoratet har, i dialog med Sametinget og departementet, lagt til rette for offentliggjøring av statistikk over samiskopplæring i videregående opplæring.
4. Direktoratet har vurdert prosjektet i lulesamisk fjernundervisning.
5. Direktoratet har kartlagt tilbudet i samisk fjernundervisning, inkludert tilbud om hospiteringsopphold.
6. Informasjonsmateriell om/undervisningsressurser for nasjonale minoriteter er publisert

1.4.8 Språklige minoriteter

Rolle og ansvar

Direktoratet skal følge opplæringen av språklige minoriteter og følge opp tiltak i stortingsmeldinger og handlingsplaner og andre dokument som omhandler språklige minoriteter, blant annet OECD-studien *Migrant Education*. Direktoratet vil få en sentral rolle i oppfølgingen av NOU 2010: 7 *Mangfold og mestring*. Nærmere presisering om oppdraget vil bli gitt i eget oppdragsbrev.

Direktoratet har et ansvar for å spre informasjon og veiledning om opplæring av minoritetsspråklige og deres rettigheter, herunder også informasjon og veiledning om opplæringstilbudet og rettigheter til barn av asylsøkere og unge asylsøkere, jf. eget oppdragsbrev. Direktoratet skal gjennom NAFO samarbeide med Sverige om videreføring og videreutvikling av læringsressurser knyttet til morsmålsopplæring. Direktoratet skal sikre at andrespråksperspektivet og det flerkulturelle perspektivet blir ivaretatt i universelle tiltak som utvikles, blant annet i ulike former for kompetansehevingstiltak og i veilederkorps.

Resultatmål for 2011

1. Skoleeiere, ledere og lærere har fått informasjon om rettigheter, tilgjengelige læringsressurser, organisering av opplæringen og metoder for opplæring av minoritetsspråklige barn, unge og voksne, herunder også opplæring av barn av asylsøkere og unge asylsøkere.
2. Kompetansen i norsk som andrespråk og flerkulturell forståelse hos lærere er styrket.
3. Kunnskap om rettigheter, andrespråklæring, språkutvikling og det flerkulturelle perspektivet hos rådgivere, skoleledere og skoleeiere er styrket.
4. Det er skapt arenaer, nasjonalt og lokalt for å øke tilgangen på læreplaner for minoritetsspråklige lærlinger.

Styringsparametre

1. Antallet lærere, ledere, skoleeiere og rådgivere som har deltatt i etterutdanning hvor andrespråkskompetanse og/eller flerkulturell kompetanse er et tema.
2. Andel skoleledere som er kjent med og har tatt i bruk læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter og andelen som har tatt i bruk kartleggingsverktøyet knyttet til læreplanen.

1.4.9 Skolevalg

Direktoratet skal sørge for at det blir arrangert skolevalg i videregående opplæring. Systemene for å avholde valgene krever også i mellomvalgår utgifter til teknisk utvikling og vedlikehold, utvikling av pedagogiske tekster og oppgaver og tilpasning av dataressurser for direktoratets underleverandør, i henhold til anbudskontrakt. Oppgaven finansieres over kap. 226.

1.4.10 Rettferdsvederlag

Rolle og ansvar

Direktoratet er delegert myndighet til å behandle søknader om rettferdsvederlag som gjelder grunnopplæringen. Myndigheten innebærer å utarbeide innstilling til vedtak. Endelig vedtak treffes av ett av Stortingets egne rettferdsvederlagsutvalg.

Resultatmål for 2011

1. Saksbehandlingstiden for søknader om rettferdsvederlag skal ved årets slutt være tolv måneder.

2 Tildeling av midler

Stortinget vedtok den 9. desember 2010 Kunnskapsdepartementets kapitler på statsbudsjettet for 2011. Det vises til Innst. 12 S (2010–2011), jf. Prop. 1 S (2010-2011). Med forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2011, stilles de midler som er angitt i dette tildelingsbrevet til disposisjon for direktoratet. Det understrekes at alle tiltak og aktiviteter som direktoratet er ansvarlig for, og alle andre tiltak som direktoratet ønsker gjennomført i løpet av året, må planlegges og realiseres innenfor de angitte tildelingsrammer på de ulike områder. Departementet forutsetter at direktoratet gir tildelingsbrev med mål og resultatkrav til sine underliggende virksomheter og stiller krav om utarbeiding av disponeringsplaner og om rapportering, jf. økonomiregelverket.

Disponeringen av budsjettet skal samsvare med føringer gitt i kapittel 1. Virksomhetsleder har ansvar for å prioritere innenfor tildelt budsjetttramme, slik at mål og oppdrag for budsjettåret kan realiseres.

Sammenlignet med saldert budsjett for 2010 er det i Finansdepartementets føringer for arbeidet med 2011-budsjettet generelt lagt inn følgende prisjusteringer:

01-poster: 2,1 pst. (underpost 2)²
21-poster: 3,1 pst.
45-poster: 2,2 pst.
50-poster: 3,1 pst.
60-poster: 3,0 pst.
70-poster: 3,1 pst.
Inntektsposter: 3,1 pst.

Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i 2010 er lagt inn i budsjettet for 2011, men det er ikke lagt inn noe for lønnsregulering i 2011. Bevilgning for dette behandles som egen sak av Stortinget etter lønnsoppgjøret våren 2011, og evt. supplerende tildeling kan forventes i oktober 2011.

Alle beløp om tildelinger i dette kapitlet er oppgitt i 1 000 kroner dersom ikke annet er angitt.

2.1 Direktoratets driftsbevilgning og eksamensbevilgningen

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 01	Driftsutgifter	227 793
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	3 745
Sum		231 538

Tildelingen på post 01 omfatter blant annet:

- lønn, godtgjørelse og drift for direktoratets tilsatte
- tilskudd til Sekretariatet for små og verneverdige fag

² I tillegg kommer lønnskompensasjon (underpost 1).

- utgifter i forbindelse med avtalen med SSB vedrørende folkehøyskolefeltet
- administrasjonsutgifter hos Fylkesmannen i Hordaland for den økte kapasiteten i fengselsundervisningen fra 2007

I 2010 ble det lagt inn midler til engangskostnader til flytting til nye lokaler. 2 mill. kroner er videreført til utgifter knyttet til eksamen i grunnopplæringen. Videreføringen av resterende beløp er beregnet til husleiekostnader og 2 mill. kroner til styrking av elektronisk tilskuddsforvaltning.

Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet (jf. 220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 01	Inntekter fra oppdrag	3 488
Post 02	Salgsinntekter o.a.	6 843
Sum		10 331

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 01

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 01	Driftsutgifter	157 411
Sum		157 411

Midlene skal dekke utgifter knyttet til eksamen i grunnopplæringen.

2.2 Bevilgning til virksomheter direktoratet har etatsstyringsansvar for

Kap. 222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternater (jf. kap. 3222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 01	Driftsutgifter	102 784
Post 45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 317
Sum		104 101

Tildelingen omfatter blant annet:

- drift av skole og internat ved Sameskolen i Midt-Norge, Hattfjelldal
- drift av Samisk videregående skole, Karasjok og Samisk videregående skole og reindriftsskole, Kautokeino
- kompetanseutvikling i samisk for lærere ansatt i de statlige skolene
- ventelønn for personale fra avviklede statsinternat
- lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale fra nedlagde statlige skoler
- tilskudd til undervisnings- og internattjenester ved de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv
- videreføring av lulesamisk fjernundervisning med 0,5 mill. kroner i 2011. Det vises til oppdragsbrev nr. 28-09 for føringer for bruk av midlene
- midler til utvidelse av timetallet for elever på 1.-7. trinn med 1 undervisningstime og 8 timer gratis leksehjelp fra 1.-4. trinn

Kap. 3222 Statens grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 02	Salgsinntekter	4 443
Sum		4 443

Tildelingen omfatter blant annet:

- kurs, kantinesalg og utleie
- betaling fra hjemmeskolene for fjernundervisning fra Sameskolen i Midt-Norge

Kap. 230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 3230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 01	Driftsutgifter	636 125
Post 21	Spesielle driftsutgifter	52 989
Post 45	Større utstyrinnkjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 839
Sum		696 953

Tildelingen gjelder blant annet.:

- Statlig spesialpedagogisk støttesystem (Statped) med 12 statlige kompetansesentre og kjøp av tjenester fra to private institusjoner, inkludert ventelønn og lønn etter rettsvilkårsavtalen for overtallige
- direktoratets råd for inkluderende opplæring
- utgifter med å arrangere Landskonferansen for PP-tjenesten
- utgifter med å arrangere Brukerforum for likeverdig opplæring
- 1 mill. kroner skal gå til direktoratets deltagelse i prosjektgruppen som er opprettet for oppfølging av Midtlyngutvalget
- prosjektrettet støtte til organisasjoner for funksjonshemmede
- utgifter til nasjonal koordinator i direktoratet for *European Agency for Development in Special Needs Education*, internasjonalt samarbeid m.m.
- tildeling til fylkesmannsembetene for rettleiding innenfor tilpasset opplæring og spesialundervisning
- utvikling, produksjon og distribusjon av spesialpedagogiske læremidler

Kap. 3230 Kompetansesenter for spesialundervisning (jf. kap. 230)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 01	Inntekter fra oppdrag	52 989
Post 02	Salgsinntekter o.a.	13 573
Sum		66 562

2.3 Tilskuddsbevilgninger

Kap. 223 Samisk utdanningsadministrasjon

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 50	Tilskudd til Sametinget	35 420
Sum		35 420

Departementet gjør oppmerksom på at Fornyings- og administrasjonsdepartementet sender samordnet tildelingsbrev til Sametinget for budsjetterminen 2011. Der tas det inn føringer for bruken av midlene på kap. 223 post 50 og informasjon om utbetaling fra Utdanningsdirektoratet. Det vises også til omtale i Budsjett-Innst. S. nr. 12 (2010-2011).

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 70	Tilskudd til læremidler, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	50 622
Sum		50 622

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen (jf. kap. 3225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 60	Tilskudd til landslinjer	173 567
Post 63	Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, <i>kan overføres</i>	51 643
Post 64	Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere	141 973
Post 66	Tilskudd til leirskoleopplæring	41 377
Post 67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 318
Post 68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	218 776
Post 69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	251 878
Post 70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov	29 564
Post 71	Tilskudd til utvikling av musikk og kulturskolene	9 705
Post 72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	4 958
Post 73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	9 730
Post 74	Tilskudd til organisasjoner	15 884
Sum		957 373

Vedrørende tildelingen på post 60:

- Regjeringen vil vurdere å innføre en ny ordning for finansiering av nye landslinjetilbud, jf. omtale under kap 225 post 60 i Prop 1 S (2010-2011) for Kunnskapsdepartementet. Regjeringen vil komme nærmere tilbake til dette i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2012.

Vedrørende tildelingen på post 68:

- Fylkesmannen i Hordaland skal videreføre arbeidet med tilbakeføring gjennom utdanning og arbeid (TUA-prosjektet), jf. Prop 1 S (2010-2011) for Kunnskapsdepartementet. Prosjektet skal finansieres med inntil 1 mill. kroner innenfor eksisterende budsjetttramme på kap. 225 post 68 innenfor prosjektperioden som varer ut 2012.

Kap. 3225 Tiltak i grunnsopplæringen (jf. kap. 225)

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 04	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	67 437
Sum		67 437

Visse innenlandske utgifter til flyktninger kan i forhold til statistikkdirektivene til OECD bli definert som offentlig utviklingshjelp. Departementet legger til grunn at en del av bevilgningen på kap. 225 post 64 blir innrapportert som utviklingshjelp, og tilsvarende beløp blir foreslått bevilget på kap. 3225 post 04. Direktoratet må kreve refusjon av ODA-godkjente utgifter fra Utenriksdepartementet mot slutten av budsjettåret. Ordningen gjelder opplæring i asylmottak og opplæring av enslige mindreårige asylsøkere i omsorgssentre.

Kap. 227 Tilskudd til spesielle skoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 300
Post 62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 205
Post 70	Tilskudd til den franske skolen i Oslo	6 460
Post 71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	22 331
Post 72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	28 164
Post 73	Tilskudd til opplæring i Kenya og Etiopia	2 579
Sum		66 039

Kap. 228 Tilskudd til private skoler o.a.

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
Post 70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 227 842
Post 71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 258 350
Post 72	Private videregående skoler godkjent etter kap. 6A, <i>overslagsbevilgning</i>	196 086
Post 73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	79 818
Post 74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	22 141
Post 75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	178 883
Post 76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	40 875
Post 77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	10 799
Post 78	Kompletterende undervisning, <i>overslagsbevilgning</i>	26 334
Post 79	Toppidrett	25 565
Post 80	Privatskoleorganisasjoner	628
Post 81	Elevutveksling til utlandet	1 615
Sum		3 068 936

Tildelingen på post 70 inkluderer:

- 7,694 mill. kroner til åtte timer leksehjelp/arbeidstid etter skoletid på 1.-4. trinn
- 10,971 mill. kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn

Tildelingen på post 71 inkluderer:

- 21,938 mill. kroner for å dekke utgifter til normale utskiftningskostnader til gratis læremidler
- 3,106 mill. kroner i særskilt tilskudd til Kongshaug musikkgymnas

Tildelingen på post 73 inkluderer:

- 0,418 mill. kroner til åtte timer leksehjelp/arbeidstid etter skoletid på 1.-4. trinn
- 0,585 mill. kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn

Tildelingen på post 74 inkluderer:

- 0,405 mill. kroner for å dekke utgifter til normale utskiftningskostnader til gratis læremidler
- 1,5 mill. kroner til refusjon av utgifter til spesialundervisning

Tildelingen på post 75 inkluderer:

- 0,676 mill. kroner for å dekke utgifter til normale utskiftningskostnader til gratis læremidler
- 61 000 kroner til frukt og grønnsaker ved skoler med ungdomstrinn

Tildelingen på post 76 inkluderer:

- 0,254 mill. kroner for å dekke utgifter til normale utskiftningskostnader til gratis læremidler
- 4 mill. kroner i ekstra fasttilskudd, hvorav 1,5 mill. kroner til M/S Sjøkurs og 2,5 mill. kroner til M/S Gann.

Tilskuddet til toppidrett prisjusteres med 3,1 pst. for hver av skolene.

Tilskudd til Designinstituttet, Fagskolen for bok og papir og Regnbuen bibelskole ble i 2010 flyttet fra kap. 228 post 72 til kap. 276 Fagskoleutdanning, og direktoratet skal ikke lenger forvalte tilskudd til disse skolene.

Kap. 253 Tilskudd til folkehøgskoler

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
70	Tilskudd til folkehøgskoler	653 685
71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	3 725
72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	1 171
Sum		658 581

Beløpet inkluderer helårseffekt for folkehøgskolen i Valle i Setesdal.

2.4 Prosjektmidler

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnpoplæringa

Post	Betegnelse	Tildeling 2011
21	Særskilte driftsutgifter, kan overføres	864 651
60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	35 000
Sum		899 651

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnpoplæringa, post 21 Særskilte driftsutgifter

Prosj.nr	Betegnelse	Tildeling 2011
61000	Utvikling og implementering av læreplaner	13 647
62000	Kvalitetsutvikling	661 594
63000	Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem	109 610
64000	Læringsmiljø	32 150
65000	Internasjonalt arbeid	7 650
66000	Kulturskole/SFO	40 000
Sum		864 651

Følgende bindinger gis på direktoratets disponeringer:

Innenfor prosjektnummer 62000 *Kvalitetsutvikling*

- 395,408 mill. kroner til kompetanseutvikling for lærere og skoleledere
- 55,620 mill. kroner til nasjonale sentre
- 32,888 mill. kroner til veilederkorps og Kunnskapsløftet – fra ord til handling
- 26,0 mill. kroner til skoleringsopplegg innen ”Overgangsprosjektet”/Ny GIV, jf. eget oppdragsbrev
- 20,590 mill. kroner til nasjonale strategier
- 20,0 mill. kroner til utvikling av Vurdering for læring

- 4,7 mill. kroner til stipendordning for minoritetsspråklige lærere
- 6,7 mill. kroner til samiske tiltak
- 6,0 mill. kroner til Den naturlige Skolesekken
- 5,3 mill. kroner til veiledning av nyutdannede lærere
- 4,0 mill. kroner til tiltak for voksne
- 3,6 mill. kroner til nasjonale minoriteter
- 1,0 mill. kroner til opplæringsmodeller tilpasset voksne arbeidssøkere som ikke har fullført videregående opplæring
- 1,0 mill. kroner til Ungt Entreprenørskap, med spesiell vekt på fag- og yrkesopplæringen

Innenfor prosjektnummer 63000 *Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem*

- 6,0 mill. kroner til kvalitetsvurderingssystem for fag- og yrkesopplæring og forskning om fag- og yrkesopplæring
- 0,5 mill. kroner til en juridisk vurdering lovfesting av en rett til læreplass, jf. oppdragsbrev 39-10

Innenfor prosjektnummer 64000 *Læringsmiljø*

- 27,890 mill. kroner til Bedre læringsmiljø

Innenfor prosjektnummer 65000 *Internasjonalt arbeid*

- 2,0 mill. kroner til samarbeid med Nordvest Russland og Grenseløst Nord
- 0,4 mill. kroner til utlikningstiltak for lærere og pedagogiske ledere og styrere i barnehager

Departementet vil, etter drøfting med direktoratet, fastsette hvor mye som skal settes av til lønn og administrasjon innenfor enkelte områder på kapittel 226, post 21.

Kap. 231 Barnehager, post 21

Post	Tildeling 2011
21 Styrking av veiledningsprogrammet for nyutdannede førskolelærere	3 000
21 Lederutdanning for styrere	9 700
21 Leie av lokaler med mer	2 400
Sum	15 100

Midlene skal brukes til å støtte implementering av veiledning for alle nyutdannede førskolelærere fra høsten 2011. Midlene skal også dekke etablering av en arbeidsgruppe som utarbeider tiltak og informasjonsmaterieill knyttet til implementeringen. Det skal legges vekt på å involvere aktuelle aktører i sektoren i arbeidsgruppen, herunder representanter for kommuner og private barnehageeiere m.fl.

Angående lederutdanning for styrere, vises det til oppdragsbrev av 33-10, samt supplerende tildelingsbrev av 07.09.2010. 8,0 mill. kroner av tildelingen skal benyttes til studieplasser i lederutdanningen for styrere med oppstart våren 2011.

Midlene skal dekke leie av lokaler for barnehageområdet i direktoratets lokaler i Schweigaardsgate og drift i forbindelse med overføring av oppgaver på barnehagefeltet.

Kap. 258 Analyse og utviklingsarbeid, post 21

Post		Tildeling 2011
21	Tiltak for voksne	7 000
Sum		7 000

Midlene skal brukes til forsøk med utvikling av opplæringsmodeller tilpasset voksne arbeidssøkere som ikke har fullført videregående opplæring. Modellene skal utvikles i et samarbeid mellom utdanningsmyndighetene og NAV i noen utvalgte fylkeskommuner.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 01

Prosjekt nr.	Prosjektnavn	Tildeling 2010
81 060	Videreutdanning av veiledere for nyutdanna lærere	0
81 404	Entreprenørskap og innovasjon	2 000
Sum		2 000

Prosjekt 81060 Videreutdanning av veiledere for nyutdanna, nytilsatte lærere

Departementet ønsker fra nå av mest mulig å finansiere utdanningen av veiledere, som foregår ved lærerutdanningsinstitusjonene, som ordinære studietilbud innenfor den ordinære studieplasstilldelingen. Det arbeides med å fastlegge hvordan og hvor fort denne omleggingen kan skje. Foreløpig ser en dermed ikke behov for fortsatt tildeling til dette formålet via direktoratet.

Direktoratet har også hatt ansvar for tiltak til koordinering av samarbeidet mellom UH-institusjonene og skoleeiere og for drift av Nettverk for veiledning av nytilsatte. Dette er et arbeid som bør fortsette. Fra kap. 226 og 231 er det tildelt midler til formålet. Departementet antar at det vil være tilstrekkelig, sett i forhold til aktiviteten.

Eventuelle nye behov kan det være aktuelt å framsette ved supplerende tildelingsbrev/bestillingsbrev når de oppstår.

Prosjekt nr. 81 404 Entreprenørskap og innovasjon

Midlene fordeles til lærerutdanningene i samsvar med tiltak 5 i handlingsplanen *Entreprenørskap i utdanningen - fra grunnskole til høyere utdanning 2009-2014*. Direktoratet bes om å vurdere utlysningen av midler i tråd med de prioriteringer som fremkommer i tiltaket, i tråd med føringer for entreprenørskapskompetanse som ligger i reformen i lærerutdanningen.

I anledning at det er iverksatt en følgeevalueringen av handlingsplanen ber KD om at direktoratet utarbeider en utfyllende resultatrapportering for tiltaket, hvor det også er ønskelig å få synliggjort resultater av tidligere tildelinger under denne prosjektposten. Direktoratet bes også om å informere mottakere av midler om at tildelingen kan bli gjenstand for direkte evaluering gjennom Kunnskapsdepartementets iverksatte følgeevaluering av satsing på entreprenørskap i utdanning *FølgEnUt2014* (i regi av Nifu STEP).

3 Økonomiforvaltning og intern forvaltning

Direktoratets økonomiforvaltning skal være i henhold til regelverk og instruks, jf. bl.a. *Bevilgningsreglementet*³, veilederen *Statlig budsjettarbeid*⁴, *Reglement for økonomistyring i staten*⁵ med tilhørende bestemmelser⁶ og *Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Utdanningsdirektoratet*⁷. Departementet forutsetter at den virksomhetsinterne økonomiinstruksen blir gjennomgått minst en gang i året og revidert ved behov.

Direktoratets resultatmål for 2011 er gitt i kapittel 1. Risikovurdering er en integrert del av departementets mål- og resultatstyring overfor direktoratet. I tillegg skal virksomheten selv gjøre vurderingen av risiko i eget arbeid. I tråd med dette skal vurderinger gjennomføres for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå de fastsatte målene i dette tildelingsbrevet. Dette arbeidet skal forankres i øverste administrative ledelse.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, med følgende hovedelementer:

- omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse
- hvilken risiko som kan aksepteres. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå
- identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme

Dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. I årsrapporten og etatsstyringsmøtet skal direktoratet redegjøre for sine risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

3.1 Andre føringer

Inkluderende arbeidsliv

IA-avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsettingen av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktiviteten etter fylte 50 år forlenges med seks måneder. Direktoratet skal ha en plan for eget arbeid med universell utforming av relevante deler av virksomheten. Direktoratet skal i årsrapporten systematisk beskrive sine egne aktivitets- og resultatmål samt redegjøre for resultatoppnåelsen og de aktivitetene som støtter opp under denne.

Brukerundersøkelser

Alle statlige virksomheter skal innenfor rammen av budsjettet regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser. Resultatet skal være offentlige. Direktoratet skal i årsrapporten

³ Vedtatt av Stortinget 26. mai 2005

⁴ Utgitt av Finansdepartementet i mars 2006 (publikasjonskode R-0543)

⁵ Fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003, endret 14.11.06

⁶ Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2003, endret 14.11.06

⁷ Fastsatt av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet 16. desember 2004

rapportere om omdømmeundersøkelsen som gjennomføres årlig, undersøkelsen *Spørsmål til skole-Norge og eventuelle andre* brukerundersøkelser og gjort dem offentlig tilgjengelige.

Lærlinger i staten

Direktoratet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor direktoratets rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2010. Direktoratet skal rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle og antall lærlinger fordelt pr. lærefag. Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok kap. 9.10 *Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten*.

Statistikk for antall arbeidsplasser

Direktoratet skal i sin årsrapport omtale statistikk over utviklingen i antall arbeidsplasser i henholdsvis Oslo, Hamar og Molde.

Tilgjengeliggjøring av offentlige data

Direktoratet skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne (bortfall av inntekter ved salg av data anses som en kostnad). Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med Referanse katalogen og FADs føringer på nettstedet data.norge.no. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige, skal publiseres på virksomhetens nettside. Dette bør ses i sammenheng med registrering av datasett på nettstedet data.norge.no.

Dersom direktoratet vurderer å etablere nye eller å oppgradere eksisterende publikumstjenester med utgangspunkt i rådata, skal normalt disse rådataene gjøres offentlig tilgjengelige i maskinbare formater, dersom ingenting er til hinder for slik tilgjengeliggjøring av rådata. Før direktoratet eventuelt selv etablerer nye publikumløsninger basert på rådata, må det vurderes om det er mer kostnadseffektivt å tilgjengeliggjøre rådata i maskinlesbare formater for at andre kan utvikle tjenester. Det skal fremkomme av årsrapporten hvilke data som er gjort tilgjengelige. Dersom publikumstjenester blir etablert uten tilgjengeliggjøring av rådata skal dette begrunnes i årsrapporten.

Føringene skal følges opp innenfor budsjetttrammene for 2011.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Direktoratets beredskapsarbeid skal bygge på regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) og øvelser som evalueres i etterkant. Det skal settes ekstra fokus på informasjonssikkerhet. Det skal sendes inn egen rapport for status per 31.12.10 innen 1. februar 2011, jf. eget vedlegg. Spørsmål om samfunnssikkerhet og beredskap kan også tas opp i den vanlige styringsdialogen med departementet eller ved egne tilsyn.

4 Økonomiske og administrative fullmakter

4.1 Fullmakter

Kunnskapsdepartementet gir for budsjettåret 2011 Utdanningsdirektoratet fullmakt til å:

- videretildele til underliggende virksomheter innenfor de rammer som er tildelt direktoratet på de aktuelle budsjettkapitler (kap. 222/3222 og 230/3230)
- stille midler til disposisjon til fylkesmennene og til Sametinget på utdanningsområdet
- forvalte prosjektmidler til de formål og innenfor de rammer som er angitt i tildelingsbrevet og i evt. oppdragsbrev, og utbetale midler fra kap. 226 post 21 og post 60
- forvalte tilskuddsordninger til de formål som framgår av retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning og innenfor de rammer som er angitt i tildelingsbrevet
- omdisponere mellom prosjekter innenfor det enkelte kapittel og post, unntatt kap. 226 post 21
- nettopostere ved utskifting av utstyr på post 01, jf. veilederen *Statlig budsjettarbeid*, vedlegg 9, pkt. 2.2
- overskride tildelingen på post 01 og 21 på de respektive utgiftskapitler (kap. 220, 222 og 230) mot tilsvarende merinntekter på de tilhørende inntektskapitler og poster. Mindreinntekt krever tilsvarende mindreforbruk på korresponderende utgiftskapittel og -post, jfr. pkt. 2.4 i vedlegg 9 i *Statlig budsjettsarbeid*
- godkjenne reiser i henhold til særavtale for reiser innenlands og særavtale for reiser i utlandet for statens regning
- gi tilsagn om tilskudd ut over gitt tildeling, men slik at den samlede rammen for tilsagn ikke overstiger 20 mill. kroner på kap. 220 post 70, og 45 mill. kroner på kap. 226 post 21, jf. Prop. 1 S (2010-2011)
- inngå husleiekontrakter innen gjeldende bevilgningsnivå
- oppnevne styre for statlige skoler der det er aktuelt
- tilsette senterledere ved det enkelte spesialpedagogiske kompetansesenter
- normere stillinger ved utlysning og tilsette i alle stillinger unntatt stilling som direktør
- omdisponere personale
- innvilge studiepermisjon med full eller delvis lønn for inntil 12 måneder
- tildele tjenestetelefon etter gjeldende regelverk
- forhandle etter Hovedavtalen

Dersom sentralt gitte retningslinjer ikke er til hinder for det, kan direktoratet videredelegere en eller flere fullmakter som er nevnt til departementets underliggende virksomheter.

Vesentlige organisatoriske endringer eller endringer av geografisk lokalisering må drøftes med departementet.

Direktoratet har ikke anledning til å omdisponere fra driftsutgiftsposter til investeringsposter og omvendt, forskuttere av neste års bevilgning, bruke andre merinntekter enn de som er nevnt i tabellene over for kap. 3220, kap. 3222 og kap. 3230 eller omdisponere midler mellom de ulike hovedprosjekter under kap. 226 post 21 uten at dette på forhånd er godkjent av departementet.

Direktoratet har ansvar for det årlige fullmaktsbrevet til fylkesmannsembetene. Brevet skal primært angi hvilke midler som stilles til disposisjon for det enkelte embetet fra de ulike kapitlene på departementets budsjettområde. Direktoratet må ha dialog med departementet før utsending av fullmaktsbrevet.

Tilsettinger kan bare skje dersom virksomheten på eget budsjett har disponible midler på post 01, evt. 21. Stillinger som arbeider med midlertidige prosjektbaserte oppgaver kan lønnes over fagkapitler der dette er relevant. Dette vil i hovedsak gjelde kap. 226.

4.2 Disponeringen av budsjettmidlene for 2011

Direktoratet skal utarbeide disponeringsplan med grunnlag i Prop. 1 S (2010-2011), Innst. 12 S (2010-2011), tildelingsbrev og andre relevante dokumenter. Planen settes opp i samsvar med standardisert kontoplan med poster og underposter for å vise planlagte disponeringer. Talldelen suppleres med en tekstdel som gir forklaringer til disponeringen, og som viser hvilke forutsetninger disponeringen bygger på. Når det gjelder tilskudd, må planen angi hvor mye som er tenkt disponert til ulike formål, jf. retningslinjene for den enkelte tilskuddsordning. Disponeringsplanen sendes departementet **innen 15. mars 2011**. Det må også utarbeides et periodisert internbudsjett med hensiktsmessig detaljgrad for å kunne føre løpende kontroll med forbruk og innbetalinger.

Direktoratet må sørge for å ha en reserve på post 01 på kap. 220, 222, 225 og 230 for å dekke uforutsette utgifter. Når det gjelder tilskuddsmidler, bør direktoratet vurdere å holde tilbake en reserve av de regelbundne midlene som for året forutsettes disponert av fylkesmennene. Dette vil gjøre omfordelingen mellom fylkesmennene ved slutten av året enklere.

Når det gjelder disponeringen av prosjektmidlene på kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, understrekes det at direktoratet kun har anledning til å omdisponere innenfor samme prosjektnummer og dersom det ikke er gitt andre bindinger. Videre må det redegjøres for bruk av posten til å dekke lønns- og administrasjonsutgifter i direktoratet. Denne type utgifter må være tidsavgrensede og kunne relateres til hovedprioriteringer og resultatmål.

5 Rapportering

5.1 Årsrapport

I henhold til pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten skal direktoratet **innen 28. februar 2012** utarbeide en særskilt årsrapport til departementet. Årsrapporten blir tatt opp på etatsstyringsmøtet våren 2012.

Departementet ber om at det i årsrapporten for 2011 blir lagt særlig vekt på:

- vurdering av måloppnåelse i henhold til rolle og ansvar og hovedprioriteringer og resultatmål som er satt i tildelingsbrevet for 2011 og i egne oppdragsbrev. I dette inngår også virksomheter underlagt direktoratet
- vurdering av oppnådde resultater i forhold til ressursbruk, jf. bl.a. §§ 1 og 4 i *Reglement for økonomistyring i staten*, jf. også pkt. 2.6 i *Bestemmelser om økonomistyring i staten*

Årsrapporten må også omfatte annen relevant informasjon av betydning for departementets styring. Departementet forventer at årsrapporten gir grunnlag for departementets arbeid med rapporterings- og vurderingsdelen i budsjettproposisjonen for 2012. I årsrapporten skal direktoratet redegjøre for sin informasjonsstrategi og for gjennomføringen av informasjonsoppgaver overfor ulike målgrupper, både i direktoratet og i underliggende virksomheter.

Direktoratet må i årsrapporten redegjøre for status for likestilling i virksomheten. Det skal redegjøres for iverksatte og planlagte tiltak for å fremme likestilling og forhindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven.

Arbeidsmiljøloven stiller krav om at det utføres et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten. Direktoratet skal i årsrapporten rapportere om mål, tiltak og resultater for området.

Direktoratet skal årlig innen 28. februar utarbeide en egen rapport om forvaltningen av de ulike tilskuddsordningene året før. Rapport om gjennomført tilskuddskontroll ettersendes som tillegg til årsrapporten. I den ordinære årsrapporten til departementet må direktoratet gi en sammenfatning og vurdering av tilskuddsforvaltningen og tilskuddskontrollen.

Når det gjelder krav til årsavslutning av virksomhetens regnskap og frister for innrapportering til SSØ, vises det til årlig rundskriv fra Finansdepartementet (R-8/2010 for regnskapsåret 2010). Det minnes om at årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av direktoratets årsrapport til departementet. Departementet ber om at direktoratet i årsrapporten gir en kort redegjørelse for større avvik mellom tildelt beløp og regnskapsført beløp. Det må også rapporteres om andre forhold som er spesielt nevnt i kap. 1 og 2.

5.2 Halvårsrapport og annen rapportering i løpet av året

I tillegg til tertialrapportene og statusrapporten for prosjekter skal det rapporteres for første halvår om eventuelle avvik fra planene for direktoratets virksomhet. Avviksrapporten skal

rettes inn mot de mer overordnede mål og resultatmål som er angitt i tildelingsbrevet fra departementet eller i andre styringsdokumenter. I rapporten skal det legges vekt på følgende:

- mål som eventuelt ikke er innfridd etter planene for første halvår
- årsaker til at mål eventuelt ikke er nådd
- tiltak som er satt i verk eller vil bli satt i verk for å bedre måloppnåelsen
- risikoen for at målene ikke blir nådd på årsbasis

Rapport for første halvår skal sendes departementet innen 15. august 2011.

Departementet skal orienteres om framdriften og situasjonen for øvrig i god tid før utløpet av 2011 dersom det er resultatmål der direktoratet mener at det også er nødvendig med oppfølging ut over dette året for at målet kan nås tilfredsstillende.

5.3 Rapportering om tilsyn og klagesaksbehandling

Felles nasjonalt tilsyn i 2011

Temaet for felles nasjonalt tilsyn i 2011 er elevenes psykososiale skolemiljø. Som følge av at det felles nasjonale tilsynet er innrettet over en toårsperiode må rapporteringen tilpasses dette. Foreløpig rapportering på felles nasjonalt tilsyn som er ført i 2010 skal foreligge innen 1. februar 2011. Foreløpig rapportering på tilsynene som er gjennomført våren 2011 skal foreligge innen 30. juni 2011. Endelig rapportering for alle tre tilsynsperiodene (inkludert tilsyn som gjennomføres høsten 2011) skal foreligge innen 1. april 2012. Rapporten skal inneholde informasjon om korrigerende av eventuelle lovbrudd samt direktoratets oppfølging av tilsynet.

Tilsyn på prioriterte områder i 2011

Rapportering på tilsyn med samiske elevers rettigheter etter opplæringslova, voksnes rett til opplæring, tilsyn med nasjonale prøver og tilsyn med lokalt læreplanarbeid skal foreligge innen 01. februar 2012.

Generelt tilsyn i 2011

Fylkesmannen fører generelt tilsyn i 2011 og rapporterer om dette i årsrapport til Fornyings- og kirke departementet (FAD) med frist 28. februar 2012. Direktoratet skal oppsummere og vurdere det samlede generelle tilsynet for 2011 og sende rapport om dette til departementet sammen med en generell oppsummering av årsrapportene **innen 1. mai 2012**.

Klagesaksbehandling

Samtidig med rapportering om det generelle tilsynet må direktoratet også rapportere om utviklingstrekk i klagesaksbehandlingen hos fylkesmennene.

5.4 Økonomirapporter og varsling om eventuelle avvik

Som virkemiddel i egen økonomistyring må direktoratet rutinemessig utarbeide økonomirapporter. I tillegg skal det rapporteres særskilt om bruken av prosjektmidlene på kap. 0226, jf. pkt. 5.5.

For hver måned i 2011 skal direktoratet rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som er fastsatt i rundskriv R-10/2010 fra Finansdepartementet. Kopi av månedsrapporten til statsregnskapet sendes Kunnskapsdepartementet (mn@kd.dep.no).

Direktoratet skal utarbeide økonomirapporter til Kunnskapsdepartementet som følger:

1. per 31.08.11 med frist til departementet 20.09.11, med prognose pr. 31.12.11.
2. per 31.12.11 med frist til departementet 01.02.12. Samtidig med denne rapporten må direktoratet sende egen søknad om overføring av eventuelle ubrukte midler fra 2011 til 2012.

Økonomirapportene skal angi regnskapsførte utgifter og inntekter etter kontantprinsippet, inkludert påløpt arbeidsgiveravgift. Rapportene skal vise hvordan regnskapet utvikler seg i forhold til budsjettammenningen og disponeringsplanen og skal gi forklaringer til avvik og informasjon om korrigerende tiltak. Rapporten pr. 31. august 2011 skal inneholde ajourførte budsjettall (eventuelle overføringer fra 2010 og RNB) og skal vise prognose for forbruk (i prosent) pr. 31. desember. Denne rapporten inngår i grunnlaget for departementets utarbeidelse av omgrupperingsproposisjonen for 2011.

Uavhengig av tidspunktene for økonomirapporteringene, skal direktoratet informere departementet om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks direktoratet får kjennskap til slike avvik. Direktoratet må samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

5.5 Statusrapport for kap. 226

Fristen for innsendelse av statusrapporten per 01.06.11 til departementet er **1. juli 2011**. Statusrapporten gjelder kun kap. 226. Dette er et viktig dokument for departementets arbeid med budsjettproposisjonen for året etter. Statusrapporten må inneholde:

- forbruket per 01.06.11
- prognose for resten av året

5.6 Kriteriedata

Kunnskapsdepartementet bidrar hvert år med kriteriedata til Kommunal- og regionaldepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner (Grønt hefte). Dette skal brukes i korreksjonsordningen for frittstående og statlige skoler. Direktoratet bes i denne sammenhengen om å innhente og oversende følgende opplysninger:

- Antall elever i private grunnskoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2010-2011 med telledato 1. oktober 2010.
- Antall elever i private videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2010-2011 med gjennomsnitt fra telledato 1. oktober 2010 og 1. april 2011.
- Antall elever i statlige grunn- og videregående skoler og antall elever med innlosjering (der dette er aktuelt) i skoleåret 2010-2011. Elevene skal omregnes til helårselever.
- Antall primærsøkere 16 år eller yngre til videregående trinn 1 i skole for yrkesfaglige utdanningsprogrammer i den enkelte fylkeskommune for hvert av skoleårene 2009-2010, 2010-2011 og 2011-2012.

Det er viktig at kvaliteten på dataene er gode og at det er korrigert for eventuelle dobbeltsøknader. De elevene som får opplæring i statlige tilbud finansiert over

statsbudsjettets kap. 230 post 01, må også inkluderes. Det forutsettes at rapporteringen er bekreftet av elevenes hjemkommune/hjemfylke.

Direktoratet skal rapportere til departementet innen 1. juni 2011. I god tid før fristen vil direktoratet motta et regneark fra departementet som må benyttes ved rapporteringen.

5.7 Miljørapportering

Miljøverndepartementet (MD) ønsker en årlig redegjørelse for miljøprofilen på øvrige departementers område. Temaet skal omtales i MD sin budsjettproposisjon. I tillegg trenger KD innspill til miljøomtale i egen budsjettproposisjon. Utdanningsdirektoratet bes derfor om å rapportere til KD på følgende punkter **innen 15. juni 2011**:

- omtale av miljøutfordringer i sektoren og hvordan disse antas å kunne utvikle seg dersom nye tiltak ikke settes inn
- mål for direktoratets arbeid med disse utfordringene
- rapport om oppnådde miljøresultater for 2010
- kortsiktige og langsiktige tiltak for å løse og forebygge miljøproblemer, med vekt på helheten i virkemiddelbruken og eventuelle tiltak for å bedre organiseringen og samarbeidet om dette. Ensidig fokusering på budsjettets utgiftsside bør unngås.
- oversikt over samlet budsjettmessig miljøvernpolitisk satsing. Som hovedregel skal utgifter regnes som miljøverntiltak når:
  - a) utgiftene i sin helhet brukes til miljøforbedringer
  - b) miljøhensyn er avgjørende for at tiltaket/prosjektet gjennomføres
  - c) utgiftene skal motvirke negative miljøeffekter av sektorpolitiske tiltak for øvrig (forebyggingstiltak)

6 Etatsstyringsmøter og kontakt med departementet

Departementet ønsker å avholde etatsstyringsmøter med Utdanningsdirektoratet onsdag 27. april og onsdag 9. november 2011. Departementet sender ut innkalling med foreløpig saksliste senest to uker før møtedato, og direktoratet gir tilbakemelding om andre saker som evt. ønskes tatt opp. Endelig saksliste fastsettes en uke før møtet.

På vårens etatsstyringsmøte skal følgende saker tas opp:

- årsrapporten for foregående år, med en vurdering av virksomhet og økonomiske resultater
- disponeringsplanen for inneværende år, med status for større arbeidsprosesser og oppdrag. Utdanningsdirektoratet skal redegjøre for hvordan risikobildet er i henhold til målrealisering.
- budsjettsaker – Prop. 1 S for kommende år, innspill til større saker og avklaring av videre samarbeid om statsbudsjettet

På høstens etatsstyringsmøte skal følgende saker tas opp:

- økonomistatus for 2. tertial og eventuelle saker til omgrupperingsproposisjonen for inneværende år
- status for større arbeidsprosesser og oppdrag i inneværende år
- Prop. 1 S og tildelingsbrev for kommende år, inkludert hovedprioriteringer

Følgende dokumenter ligger til grunn for samhandlingen mellom departementet og direktoratet:

- styring, kommunikasjon og samarbeid mellom Utdannings- og forskningsdepartementet og Utdanningsdirektoratet (2005)
- rolleutvalget mellom Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet (2006)

7 Innspill til budsjettarbeid

Gjennom sin rolle som iverksetter av vedtatt politikk og tilskuddsforvalter gir direktoratet innspill til departementets arbeid med de årlige budsjettdokumenter, herunder innspill til revidert nasjonalbudsjett og omgrupperingsproposisjonen. Det forventes at direktoratet bidrar med innspill til departementets arbeid med statsbudsjettet for 2011 (hhv. RNB og omgrupperingen), 2012 og 2013 på grunnopplæringsområdet.

Innspillene må vise beregningene av bevilgningsforslagene, og hvilke faktorer som fører til eventuelt merbehov eller mindrebehov. For regelstyrte ordninger vil dette si at blant annet elevtallsendringer og satser må fremgå av innspillene.

Departementet understreker at direktoratet i sine budsjettinnspill har et selvstendig ansvar for å kvalitetssikre beregningstekniske innspill og analyser på sine områder, herunder konsekvensjusteringer, satsningsforslag, budsjetttiltak og planlegging av budsjettåret 2013. Direktoratet har plikt til å varsle departementet umiddelbart når det oppdages feil. Se vedlegg 3 for oversikt over innspill til budsjettarbeidet.

Vedlegg 1 - Rapporteringspunkter for status per 31.12.10 for beredskapsarbeid

1. Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser)
Direktoratet beskriver kort hvordan det arbeides med dette og gir en vurdering av status.
2. Krisehåndtering
Direktoratet beskriver kort hvordan det jobbes med dette og gir en vurdering av status.
3. Øvelser
Direktoratet beskriver kort hvordan det jobbes med dette og gir en vurdering av status.
4. Informasjonssikkerhet
Direktoratet beskriver kort hvordan det jobbes med dette og gir en vurdering av status.
5. Saker underlagt sikkerhetsloven
Direktoratet beskriver kort hvordan det jobbes med dette og gir en vurdering av status.

Frist for innsending av utfylt skjema til Kunnskapsdepartementet er 1. februar 2011.

Direktoratet bør selv vurdere om utfylt skjema bør unntas offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 21 *Unntak av omsyn til nasjonale forsvars- og tryggingsinteresser.*

Vedlegg 2 - Rapporteringsfrister i 2011 og 2012

Tiltak	Frister
Økonomirapportering:	
• Månedlig kassarapport til det sentrale statsregnskapet (kopi til KD)	15. i måneden etter
• Tertialrapport pr. 31. august	20. september 2011
• Tertialrapport pr. 31. desember	1. februar 2012
Andre rapporteringstidspunkt:	
• Årsrapport 2010	28. februar 2011
• Årsrapport 2011	28. februar 2012
• Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2010	28. februar 2011
• Rapport om tilskuddsforvaltning og tilskuddskontroll 2011	28. februar 2012
• Oversikt over kontoplan, jf. Rundskriv R-102/2010 fra Finansdepartementet	28. februar 2011
• Oppsummering av fylkesmennenes årsrapporter for 2010 med vekt på fylkesmennenes generelle tilsyn i 2010	1. mai 2011
• Oppsummering av fylkesmennenes årsrapporter for 2011 med vekt på fylkesmennenes generelle tilsyn i 2011	1. mai 2012
• Rapport om felles nasjonalt tilsyn 2011 og 2012	1. juni 2012
• Rapport om tilsyn på samiske elevers rettigheter etter opplæringslova	1. februar 2012
• Rapport om tilsyn på voksnes rett til opplæring	1. februar 2012
• Rapport om tilsyn med lokalt læreplanarbeid	1. februar 2012
• Rapport om tilsyn med nasjonale prøver	1. februar 2012
• Halvårsrapport første halvår 2011	15. august 2011
• Miljørapportering for 2010	15. juni 2011
• Miljørapportering for 2011	15. juni 2012
• Statusrapport for prosjekter (kap. 226) per 1. juni, jf. pkt. 5.5	1. juli 2011
Andre frister:	
• Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2010 til 2011	1. februar 2011
• Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2011 til 2012	1. februar 2012
• Disponeringsplan for 2011	15. mars 2011
• Utdanningsspeilet 2010	1. juni 2011
• Utdanningsspeilet 2011	1. juni 2012
• Forslag om effekts- og formålsevaluering av tilskuddsordninger i 2012	30. juni 2011
• Bidrag til departementets budsjettarbeid	Se kap. 7
• Sikkerhets- og beredskapsarbeid (eget skjema fra KD, jf. vedlegg 1)	1. februar 2011

Vedlegg 3 – Innspill til budsjettarbeid og tildelingsbrev

Statsbudsjettet for 2011	
10. mars	Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2011. Dersom det på årsbasis forventes overforbruk eller underforbruk på budsjettposter der direktoratet er tildelt midler, skal departementet varsles. Direktoratet kan evt. fremme forslag om nye tiltak dersom det har oppstått nye forutsetninger etter at budsjettproposisjonen for 2011 ble vedtatt av Stortinget.
6. oktober	Del I - Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2011. Gjelder endringer på regelstyrte budsjettposter og mindrebehov på rammestyrte poster.
20. oktober	Del II - Innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen for 2011. Elevtellingen pr 01.10.2011 for de private skolene danner grunnlag for innspill til omgrupperingsproposisjonen/nysalderingen. Gjelder endring på regelstyrte budsjettposter knyttet til kap. 228.
Statsbudsjettet og tildelingsbrev for 2012	
4. januar	Innspill til underpostfordeling på 01-poster med prosentvis fordeling på underpost 1 Lønn og godtgjørelser og underpost 2 Varer og tjenester.
16. mars	Innspill på saker som kan være aktuelle for Kommuneproposisjonen med tilhørende tekstbidrag.
29. april	Gi oversikt over bindinger for 2011 under kap 226 med utgangspunkt i disponeringsplanen for 2011.
29. april	Innspill om hvilke temaområder i tildelingsbrevet for 2012 som bør ha redusert fokus, økt fokus eller uendret fokus og evt. andre innspill
29. april	Gi oversikt over bindinger for 2011 med faglig profil og innretning av ressursrammen som settes inn for kvalitetsutvikling av grunnopplæringen.
13. mai	Innspill til tekstmøte i statsbudsjettet for 2012 med rapportering og tilstandsvurdering på kapitler og poster under programkategori 07.20 Grunnopplæringen.
20. mai	Innspill til rammefordelingsforslag for budsjett 2012. Direktoratet skal varsle om behov for flytting av midler mellom kapitler/poster og tekniske endringer på regelstyrte budsjettposter (konsekvensjusteringer).
1. juni	Gi oversikt over elevtall som inngår i kriteriedata til Kommunal- og regionaldepartementets beregninger i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner, jfr kap 5.7.
15. juni	Innspill til tekstmøte om mål for kommende budsjettår for kapitler og poster som direktoratet forvalter.
24. juni	Den 15. juni 2011 publiserer SSB tall for 2010 i KOSTRA. Direktoratet utarbeider forslag til satser for private skoler for 2011 på grunnlag av KOSTRA 2010. Forslag til satser for de private skolene, elevtallsprognoser for høsten 2011 og direktoratets skjønnsmessige vurdering av disse, danner grunnlag for konsekvensjustert budsjett for 2012.
12. august	Direktoratet må gi tilbakemelding på fullført endelig kvalitetssikring av sats- og bevilgningsberegninger til regelstyrte ordninger på kap. 228 Private skoler.
9. september	Innspill til resultatmål og styringsparametre i tildelingsbrevet for 2012. Evt. endringer i rolle- og ansvarsbeskrivelser.

28. oktober	Tilbakemelding på utkast til tildelingsbrev.
Statsbudsjettet for 2013	
18. november	Innspill til satsingsforslag for statsbudsjettet 2013.
13. desember	Innspill til konsekvensjusteringer for statsbudsjettet 2013.

Departementet tar forbehold om at det i løpet av året kan bli endringer av frister for de enkelte innspill. Eventuelle endringer vil bli meddelt skriftlig. Dersom direktoratet ikke kan overholde de frister som er satt, må departementet varsles i god tid før de angitte frister.